

Berettyóújfalu Város Önkormányzata Polgármesterétől

ELŐTERJESZTÉS

Berettyóújfalu város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának áttekintésére

Tisztelt Képviselő-testület!

A hátrányos helyzetű társadalmi csoportok életkörülményeinek javítását szolgáló helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. tv. (továbbiakban: Ebktv.) 31. §-a írja elő a települési önkormányzatok számára. A törvény 31. § (1) bekezdése szerint a települési önkormányzat öt évente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el, melyet a 31. § (4) bekezdése értelmében két évente át kell tekinteni és szükség esetén felül kell vizsgálni.

A Képviselő-testület 2013-ban 153/2013. (VI.26.) sz. határozatával fogadta el Berettyóújfalu Város Helyi Esélyegyenlőségi Programját (a továbbiakban: HEP), melynek áttekintése a törvény alapján időszerűvé vált.

2015. június 10-én tartotta ülését a Helyi Felzárkózási Kerekasztal, az a szakmai fórum, melyre meghívást kapott a város hátrányos helyzetű csoportokkal feladatellátása, egyéb tevékenysége révén kapcsolatban lévő valamennyi intézménye, szervezete. A résztvevőket az önkormányzat helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásával megbízott köztisztviselője tájékoztatta a HEP alapjául szolgáló helyzetelemzés aktualizálásáról, az elmúlt két év adataival. A kerekasztal megtárgyalta továbbá a HEP intézkedéseinek időarányos megvalósulását, a nem vagy részben megvalósult intézkedések esetében az elmaradás okát. Ennek során megállapítható volt, hogy a HEP-ben meghatározott intézkedések túlnyomó többsége megvalósult, az elmaradt intézkedések oka a forráshiány volt.

Berettyóújfalu Város Önkormányzata mentorálásával 2015. május 1-jén indult el a „Közösen az esélyegyenlőség fejlesztése érdekében - a Berettyóújfalui járás területén” elnevezésű ÁROP-1.A.3-2014-2014-0079 számú pályázati program. A hét hónapon át tartó program végére készül el az „Esélyteremtő programterv”, amely járási szinten, a települések által közösen orvosolható esélyegyenlőségi problémákra, szolgáltatási együttműködésekre vonatkozóan tartalmaz javaslatokat. A programban együttműködő önkormányzatoknak ezeket a javaslatokat a települési HEP-ek felülvizsgálata során, az intézkedések meghatározásánál célszerű figyelembe venni és annak elemeit beépíteni.

Tekintettel arra, hogy a program Berettyóújfalu vonatkozásában is nyilvánvalóan tartalmazni fog a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok esélyegyenlőségét javító közös beavatkozási, fejlesztési lehetőségeket, annak lezárulását követően indokolt a HEP felülvizsgálata és a járás „Esélyteremtő programteréhez” illeszkedő módosítása.

Kérem a tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést vitassa meg és a mellékelt határozati javaslat szerint hozza meg döntését.

Az előterjesztés melléklete:

- Berettyóújfalu Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjában meghatározott intézkedések megvalósulásáról készült összefoglaló

Berettyóújfalu, 2015. június 18.

Muraközi István
polgármester

HATÁROZATI JAVASLAT:

Berettyóújfalu Város Önkormányzatának Képviselő-testülete az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (4) bekezdésében foglaltak szerint Berettyóújfalu város 2013-2018. évekre vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programja áttekintésének eleget tett, azt változatlan formában elfogadja.

Határidő: 2015. június 29.

Felelős: Muraközi István polgármester

Berettyóújfalui Város Helyi Esélyegyenlőségi Programja

Intézkedési terv

A helyzetelemzés megállapításainak összefoglalása

Következtetések				
Célcsoport	Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek meghatározása	Kapcsolódó intézkedés címe (A megvalósulás tervezett határideje)	Eredmények megvalósulása (Igen/Nem, Indoklás)
1. Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Regisztrált munkanélküliek között magas a pályakezdő korúak és a tartósan munkanélküliek aránya	Közfoglalkoztatás keretében, vagy pályázati lehetőségek kihasználásával munkatapasztalat szerzésre, munkába vonásra lehetőséget teremteni	Közfoglalkoztatás kiszélesítése 2015.12.31.	Igen Pályakezdők közfoglalkoztatásba vonása:
	A regisztrált munkanélküliek között nagy az alacsony iskolai végzettségűek száma	Felnőtt oktatási, képzési program keretében 8 általános iskolai végzettség, hiányszakma megszerzésére lehetőséget biztosítani Kapcsolattartás a Türr István Képző és Kutató Intézettel.	Felnőttek felzárkóztató képzése, szakmaszerzése 2015.07.01.	Felnőttképzés: Igen Szakmai képzés: 45 fő TB ügyintéző Alapkompetencia képzés: 200 fő (általános iskolai végzettség megszerzésére tanfolyam nem indult)

FHT-ra jogosultak nagy számban vesztek el a támogatás a 30 napos munkavégzési kötelezettség nem teljesítése miatt	Önkéntes munka lehetőségének megismertetése szélesebb körben, rövid távú közfoglalkoztatásba bevonása a támogatottak nagyobb hányadának	Ellátásmegőrző munkavégzési lehetőségek teremtése 2014.07.01.	Igen Tájékoztató: Ügyintézők által folyamatosan, önkéntes munkalehetőségek összegyűjtése ügyfelek számára Rövidtávú közfoglalkoztatás: lehetőségek maximális kihasználása.
Képzett esélyegyenlőségi munkatárs hiánya az önkormányzatnál	Kijelölt esélyegyenlőségi munkatárs képzésének biztosítása	Esélyegyenlőségi szakemberképzés 2014.07.01.	Igen Esélyegyenlőségi munkatárs kijelölése
Adatgyűjtés hiánya a közszolgáltatásokhoz való hozzáférésről, azok igénybevételéről a hátrányos helyzetű csoportok körében	Helyi esélyegyenlőségi információs, adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport működtetése	Romákra, hátrányos helyzetűekre vonatkozó adatgyűjtés 2013.12.31.	Adatgyűjtő és elemző munkacsoport: Nem Közszolgáltatásokhoz való hozzáférésről felmérés: Igen („Összefogás” projektben)
2. Gyermekek Alacsony iskolai végzettség - közvetlen környezete a szakma megszerzésének hiánya, elhelyezkedési nehézségek	Pályaválasztási, pályaorientációs tanácsadások szervezése, megtervezése	Továbbtanulást segítő program 2013.07.01.	Részben valósult meg: „Összefogás” projektben Családi tanulási program, Pályaválasztási kiállítás, állásbörze megszervezése

				fiataloknak
Nagymértékű az igazolatlan iskolai hiányzások száma a településen	Családi tanulási programok megtervezése, célzott források megnyitása esetén ezek megszervezése	Iskolai hiányzások arányának csökkentése 2013.07.01.	Igen Családi tanulási program	
A gyermeket nevelő szülők a nem megfelelő időben igényelt ellátások miatt támogatásoktól esnek el a településen	Időben történő tájékoztatás, felhívás az intézmények és a hivatal részéről, hogy minden jogosult egyenlő eséllyel férhessen hozzá a támogatásokhoz	Gyermekvédelmi támogatások időben történő igénylésének elősegítése folyamatos	Igen Ügyfél tájékoztatás, Nyári gyermekéktézés szervezése során minden gyvt-re jogosult írásos megkeresése, felhívása	
Szülők gyermeknevelési hiányosságai, melyek a tájékoztatatlanságból fakadnak, illetve a jó példák, gyakorlatok nem ismertek a szülők előtt	Életvezetési tanácsadások, prevenciós programok, egészséges életmódra nevelés, ezeket segítő programok megtervezése és célzott források megnyitása esetén ezek megszervezése	Neveljünk egészséges gyermekeket! 2013.07.01.	Igen „Kis egészségőr” tanfolyam az „Összefogás” projektben	
Gyermekek hasznos szabadidő eltöltési lehetőségeinek hiánya a településen, mely csökkenti a település megtartóerejét és nem biztosítja a gyermekek számára az egyenlő esélyű hozzáférést	Közösségi terek létrehozása a szabadidő kulturált körülmények közötti értelmes eltöltésére a településen célzott források bevonásával pályázatok útján	Hasznos szabadidő eltöltés 2015.07.	Igen Civil napok megszervezése; Civil udvar létrehozása Nyári táborok szervezése: Erzsébet tábor, „Összefogás” projektben szervezett táborok	
Nyári szociális gyermekéktézés hiánya a településen	Az önkormányzat költségvetési rendeletében erre a célra előirányzat betervezése	150 rászoruló gyermek nyári éktézése évente 2014.09.30.	Igen 309 gyermek nyári éktézésnek biztosítása 45 munkanapon át.	

3. Nők	<p>Nemekre érzékeny adatgyűjtés hiánya szociális, egészségügyi, oktatási és foglalkoztatási területen a településen</p> <p>Egyedülálló dolgozó anyák rugalmas munkavégzési lehetőségeinek hiánya a településen</p> <p>Gyermekneveléssel, egészséges életmóddal, háztartásvezetéssel kapcsolatos ismeretátadások hiánya a településen a célcsoport körében</p> <p>Nők elleni, családon belüli erőszak elleni védekezés hiánya, látens probléma jelenléte a településen</p>	<p>Helyi esélyegyenlőségi információs adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport működtetése</p> <p>Rugalmas munkavégzési lehetőség biztosítása egyedülálló, kisgyermekes anyák részére az önkormányzat által felügyelt intézményekben</p> <p>Életvezetési tanácsadások, prevenció programok, egészséges életmódra nevelés, ehhez kötődő programok tervezése és megszervezése célzott források bevonásával pályázati lehetőségek esetén</p> <p>Tájékoztató, felvilágosító programok tervezése szakmai szervezetek bevonásával</p> <p>Közfoglalkoztatás lehetőségének biztosítása 55 életév felett, hogy jogosultságot szerezhessenek a védett korban lévő személyek</p> <p>Idősebb korosztály érdeklődésének megfelelő civil szervezetek segítése, ösztönzése</p>	<p>Nemekre érzékeny adatgyűjtés 2013.12.31.</p> <p>Kisgyermekes anyák rugalmas munkaidő beosztása (folyamatos)</p> <p>Éljünk okosan és egészségesen! 2013.07.01.</p> <p>Nők áldozattá válásának megelőzése 2013.07.01.</p> <p>Saját jogú nyugdíjhoz jutás támogatása (folyamatos)</p> <p>Civil szervezetek segítése az időskorúak igényeinek megfelelően 2013.07.01.</p>	<p>Nem valósult meg Forrás hiányában</p> <p>Igen Az önkormányzatnál és az intézményeinél egyedi kérelem esetén biztosított</p> <p>Részben „Összefogás” projektben mentorok segítettek egyéni esetkezelés során Forrás hiányában</p> <p>Nem valósult meg forrás hiányában</p> <p>Igen Az önkormányzati közfoglalkoztatásban; „Nők 40 programban”</p> <p>Részben „Segítő kezek” program 80 év felettiek társas kapcsolatainak kialakítására, izoláltságuk enyhítésére (2014.12.31-ig) az „Összefogás” projektben</p>
4. Idősek				

					városi civil kerekasztalok megtartására került sor a civil szerveződések segítségével, de időskorúak szerveződésére nem került sor
	Nincs az idősekre vonatkozó célzott adatgyűjtés, elemzés és értékelés, így nehezen hozható releváns és célzott intézkedés a célcsoporthoz kötődően	Helyi esélyegyenlőségi információs adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport működtetése	Időskorúakra érzékeny adatgyűjtés 2013.12.31.		Nem valósult meg forrás hiányában
	Egészségi problémák jelentéte az idősebb korosztálynál a településen	Egészség megőrzés, prevenció, szűrőprogramok szervezése, igénybevételének lehetőségét biztosítani a településen	Egészségben megőregedni (folyamatos)		Részben valósult meg : a scájci program teljes körben biztosítja ezeket a szolgáltatásokat, de nem a lakosság teljes körére, nem minden idős ember tudja igénybe venni.
	Társas kapcsolatok ápolása, szabadidős programok hiánya, melyet a nehezen megközelíthető közösségi helyek okoznak	Idősek klubja látogatottságának, igénybevételének növelése, közlekedési problémák megoldása	Idősek klubja könnyebb elérési lehetőségének megteremtése 2013.07.01.		Nem valósult meg forrás hiányában
	Adathiány a fogyatékkal élők számáról, fogyatékoság típusáról, megváltozott munkaképességűekről, mely gátolja a célzott intézkedések kialakítását a célcsoportra vonatkozóan	Helyi esélyegyenlőségi információs adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport működtetése	Adatgyűjtés a fogyatékkal élők, megváltozott munkaképességűek vonatkozásában 2013.12.31.		Nem valósult meg forrás hiányában
5. Fogyatékkal élők	Munkavállalási esélyek alacsony szintje, alacsony foglalkoztatottsági arány a	A fogyatékkal élők, megváltozott munkaképességűek regisztrációja a	Fogyatékkal élők, megváltozott munkaképességűek		Igen, részben Az ügyfelek tájékoztatása

	célcsoport körében	rehabilitációs szakigazgatási szervnél	foglalkoztatási esélyeinek javítása (folyamatos)	egyénilleg a lehetőségről megtörtént
	Egészségkárosodás megállapítására vonatkozó felülvizsgálati kérelmek késedelelmes benyújtása miatt ellátás megszűnése	Figyelem felhívás, tájékoztatás a felülvizsgálat időben való kezdeményezésére	Ellátásra való jogosultság fenntartása (folyamatos)	Igen , az ügyfelek tájékoztatása megtörtént
	Közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés nem biztosított	Városháza, közterületek, akadálymentesítettségének felmérése, javítása célzott források bevonásával	Akadálymentesítettség javítása a városházán és a közterületeken 2013.07.01.	Nem Pályázati kiírások hiányában nem volt forrása
	Helyi foglalkoztatók, lakosság kellő érzékenységének hiánya	Közös szabadidő szervezése, kulturális események	Fogyatékkal élők helyzetének, értékeinek megismerése 2015.07.01.	Igen Városi rendezvények, Civil napok, Híd a kommunikációban képzés, Tapintható tárlat program a Bihari Múzeum szervezésében

KIVONAT

Berettyóújfalu Város Önkormányzata Képviselő-testülete
2015. június 29-én megtartott ülése jegyzőkönyvéből

109/2015. (VI. 29.) önkormányzati határozat:

Berettyóújfalu Város Önkormányzata Képviselő-testülete az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (4) bekezdésében foglaltak szerint Berettyóújfalu város 2013-2018. évekre vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programja áttekintésének eleget tett, azt változatlan formában elfogadja.

Határidő: 2015. június 29.

Felelős: Muraközi István polgármester

Bónác János sk.
alpolgármester

Dr. Ökrös Zoltán sk.
jegyző

A kivonat hiteles.

Berettyóújfalu, 2015. július 7.

Kisné Szabó Éva
Kisné Szabó Éva
titkársági ügyintéző

HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM

Berettyóújfalú település

2013.

Tartalomjegyzék

Bevezetés.....	3
A program háttere.....	3
A program céljai.....	4
Küldetésnyilatkozat.....	5
A település bemutatása.....	6
Helyzetelemzés.....	11
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	11
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	12
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	14
A település területén fennáll-e lakhatási szegregáció?.....	27
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	29
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	39
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	46
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	52
8. Helyi partnerség.....	57
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	58
Intézkedési terv.....	59
1. A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	59
2. Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	63
3. Összegző táblázat - Intézkedési Terv.....	89
4. Megvalósítás.....	94
5. A program nyilvánossága.....	95
6. Kötelezettségek és felelősségi körök.....	95
7. Elfogadás módja és dátuma.....	96

Bevezetés

A program háttere

Összhangban az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvénnyel, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelettel és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelettel Berettyóújfalu Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Jelen program a településen feltárt esélyegyenlőségi problémákra reagál, és beavatkozásokat tartalmaz azok kezelésére.

A program felépítése

Az esélyegyenlőségi program *helyzetelemzésből és intézkedési tervből áll.*

A *helyzetelemzés célja* annak megállapítása, hogy a településen élő hátrányos helyzetű társadalmi csoportok a teljes lakossághoz viszonyítva milyen jövedelmi, foglalkoztatási, képzettségi, szociális, lakhatási, területi, egészségügyi mutatókkal rendelkeznek, és ezek alapján település milyen esélyegyenlőségi problémákkal küzd.

A helyzetelemzés alapján *intézkedési tervet* kell készíteni. A helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében a településeknek beavatkozásokat kell tervezniük.

Az esélyegyenlőségi program felülvizsgálata

A helyi esélyegyenlőségi programot öt évre kell tervezni. Időarányos megvalósulását, illetve a helyzetelemzésben feltártak esetleges megváltozását két évente át kell tekinteni, és a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni.

A *Türr István Képző és Kutató Intézet* esélyegyenlőségi munkatársai segítették a program elkészülését, valamint részt vesznek az esedékes felülvizsgálatában is.

A program céljai

A program prioritásai (szinergiában a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia *felzárkózás-politikai céljaival*):

- csökkenjen a szegénységben vagy társadalmi kizáródásban élők aránya,
- csökkenjen a hátrányos helyzetű gyermekek társadalmi lemaradása, gyengüljenek a szegénység átörökítésének tendenciái,
- csökkenjenek a hátrányos helyzetű és nem hátrányos helyzetű csoportok közötti társadalmi különbségek.

A program kiterjed:

- az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre,
- az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, illetve az azzal szembeni fellépésre, továbbá az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,
- a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,
- olyan intézkedésekre, amelyek csökkentik a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányait, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket.

A megvalósítás során érvényesítendő körülmények a településen:

- a szegregációmentesség;
- a diszkriminációmentesség;
- a társadalmi integráció;
- a minőségi oktatáshoz való hozzáférés biztosítása;
- a megkülönböztetés tilalma;
- az egyenlő bánásmód betartása;
- az emberi méltóság tiszteletben tartása,

- a társadalmi szolidaritás.

Küldetésnyilatkozat

Berettyóújfalu Város Önkormányzata:

- az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során, intézményfenntartói szerepkörében, pályázóként és a közpolitikák alakítójaként érvényesíti;
- az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége során mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet kapjanak, elősegítve ezzel a település lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is;
- elkötelezett az egyenlő esélyek biztosítás iránt: minden lakos számára lehetővé kívánja tenni, hogy megkülönböztetés nélkül dolgozhasson, tanulhasson és élhessen a településen;
- a képviselő-testület és szervei döntésein keresztül is kifejezi elkötelezettségét az esélyegyenlőség területén;
- a jogszabályokban meghatározott, ilyen irányú kötelező feladatok ellátásán túl a társszervekkel, civil szerveződésekkel, egyházzal, önszerveződésekkel, társulásaival, egyesületeivel és alapítványaival együttműködve közösen törekszik érvényre juttatni az esélyegyenlőség eszméjét a társadalmi élet minden területén;
- ösztönözi a hátrányos helyzetű csoportokat és egyéneket, hogy vegyenek részt a helyi közösség életében;
- esélyegyenlőségi politikáját minél szélesebb körben megismerteti a helyi munkáltatókkal, munkavállalókkal, a helyi polgárokkal és a partner szervezetekkel.

A település bemutatása

Berettyóújfalú a bihari régió természetes központja, Hajdú-Bihar megye ötödik legnépesebb városa. Az Alföld keleti részének közepén helyezkedik el a Berettyó folyó partján, Debrecentől valamint, Nagyváradtól is kb. 35 km-re. A településen halad keresztül a MÁV 101. számú Püspökladány-Biharkeresztes vasútvonala, amely egyben Románia felé irányuló nemzetközi tranzitvonal.

A település lakosainak száma 2012-ben 15291 fő volt (TeIR). A lakosságszám az országban tapasztaltnál hasonlóan, folyamatosan csökkenő trendet mutat.

A város a Sárrét északi szélén terül el. A terület az alföldi medence egyik legmélyebb pontjára süllyedt tipikus része. A szabályozott Berettyó és a Keleti-főcsatorna lehetőséget ad az öntözésre. A domborzat síkvidéki, ártéri terület.

Berettyóújfalú a XVII. században több évtizedig élvezte a hajdúvárosnak kijáró kiváltságokat. A trianoni döntést követően 1950-ig "Csonka-Bihar" székhelye volt. Városi rangját 1979-ben kapta ismét vissza.

Vonzáskörzete ma is nagy, fontos gazdasági és kulturális centrum. A város vonzáskörzetében a települések koncentráltan helyezkednek el, többnyire falusi, részben városi jellegű települések. Iskolái magas száma miatt Berettyóújfalú igazi diákváros, területi kórháza pedig jelentős egészségügyi központ. Jelentős műemléke a herpályi Csonkatorony, s kuriózum az 1817-ben újjáépített református templom orgonája, amelyen egykor Liszt Ferenc is játszott.

Az ipari fejlődés a városban a II. világháború után indult meg, de a település továbbra is elsősorban mezőgazdasági profilú mezőváros maradt. Napjainkra jelentősebb szerepet kapott a gazdasági életben a mezőgazdaságra épülő kereskedelmi és feldolgozó tevékenység. A város ipari parkkal rendelkezik.

Ma Berettyóújfalú Hajdú-Bihar megye egyik jelentős települése, mely megfelelő társadalmi, gazdasági adottságokkal rendelkezik. Helyzetéből és adottságaiból következően, fejlesztése, fejlődése megfelelő háttérrel rendelkezik.

A település életében jelentős szereppel bírnak a különböző civil szerveződések, ezekből is kiemelkednek a sportszervezetek, illetve a hagyományőrző szervezetek. Több érdekvédelmi civil szervezet is működik a településen, melyekkel az esélyegyenlőségi programban megfogalmazott célok megvalósítása kapcsán az önkormányzat szoros együttműködést kíván létrehozni.

Lakónépesség száma az év végén

	lakónépesség
2007 (fő)	15.490 fő
2008 (fő)	15.427 fő
Lakónépesség számának változása (%)	99,59 %
2009 (fő)	15.407fő
Lakónépesség számának változása (%)	99,87 %
2010 (fő)	15.317fő
Lakónépesség számának változása (%)	99,41 %
2011 (fő)	15.160fő
Lakónépesség számának változása (%)	98,97 %
2012 (fő)	15.291fő
Lakónépesség számának változása (%)	100,86 %

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A település bemutatásához szorosan kapcsolódik néhány jellemző adat, mint például a lakónépesség száma. A fenti táblázat alapján jól látható, hogy 2007 és 2012 között gyakorlatilag folyamatosan csökkent a település lakosságának száma. Ezt részben az elvándorlások, részben az öregedő társadalomszerkezetre utal, mely gyakori jelenség a hasonló méretű településeken.

Állandó népesség

állandó népesség száma	15.439fő
nő	7.957fő
	52%
férfi	7.482fő
	48%
0-2 évesek	373fő
	2,4%
0-14 éves nők	992fő
	6,4%
0-14 éves férfiak	1.049fő
	6,79%
15-17 éves nők	247fő
	1,59%
15-17 éves férfiak	257fő
	1,66%
18-54 éves nők	4.011fő
	25,97%
18-59 éves férfiak	4.743fő
	30,72%
60-64 éves nők	556fő
	3,6%
60-64 éves férfiak	508fő
	3,27%
65 év feletti nők	1.446fő
	9,36%

65 év feletti férfiak	925fő
	5,99%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A népesség kor-összetételének változását vizsgálva megállapítható, hogy a népességszerkezet elöregedő, az öregedési index 110-116 % között mozog az utóbbi négy évben. Ez a számadat azt a látszatot kelti, hogy a városban az idősödő korosztály problémáira célszerű nagyobb hangsúlyt fektetni - ami önmagában nem kérdőjelezhető meg -, azonban azt a tényt figyelembe véve, hogy Berettyóújfalu iskolaváros, nem lehet figyelmen kívül hagyni az itt tanuló diákok magas számát sem. A város három általános iskolája (két tagiskolájával) a környező kisebb települések gyermekei vonatkozásában is ellátja az oktatási feladatokat, valamint két középiskolája (egy tagiskolával) a bihari térség fiataljainak biztosít középiskolai továbbtanulási lehetőséget. Emiatt a fiatalok, gyermekek helyzete, életminősége fontos szempont a város jelenében és jövőjében.

Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	2.856	2.580	110,6
2008	2.303	2.146	107,3
2009	2.361	2.131	110,7
2010	2.367	2.093	113,09
2011	2.371	2.041	116,16
2012	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TEIR, KSH- T-STAR

A település öregedési indexe a 65 év feletti állandó lakosok valamint a 0-14 éves korú állandó lakosok arányát mutatja. Bár a település lakosság száma csökken (így mindkét korosztály létszáma), arányuk azonban folyamatosan az idősek javára nő. Ez alapján mindenképp azt a következtetést kell levonnia a település vezetésének, hogy nagy hangsúlyt kell fektetni mind az idősödő társadalom igényeinek kielégítésére, mind a gyermekvállalási kedvet növelő intézkedésekre (pl. rugalmas munkaidő bevezetése az önkormányzat által felügyelt intézményekben).

Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	255	302	-47
2009	265	243	22
2010	227	258	-31
2011	230	282	-52
2012	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A belföldi vándorlások (oda és elvándorlás) eredménye a településen negatív, ez azt jelenti, hogy a település lakosságának létszáma folyamatosan csökken, ami a munkalehetőségek csökkenésével magyarázható.

Természetes szaporodás

	Élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	135	203	-68
2009	138	194	-56
2010	123	193	-70
2011	108	210	-102
2012	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A lakosságszám változása a természetes szaporodás függvényében is jól látható: az élve születések száma a településen erősen csökkenő tendenciát mutat, míg a halálozások száma a 2008 és 2012 közötti időszakban nagyjából változatlan.

Helyzetelemzés

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Magyarország Alaptörvénye XV. cikk

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. Törvény

321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet A helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról

Az emberi erőforrások minisztere 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelete a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól

31/2007. (II. 28.) Korm. rendelet a területfejlesztéssel és a területrendezéssel kapcsolatos információs rendszerről és a kötelező adatközlés szabályairól

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

18/2008. (IV.25) rendelet a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról

19/2008.(IV.25.) rendelet a lakáshoz jutók helyi támogatásáról

196/2006. (V. 25.) sz. határozat Berettyóújfalu Város Esélyegyenlőségi Programja

384/2007. (XII. 20.) sz. határozat Berettyóújfalu Város Önkormányzata Képviselő-testülete a 165/2007. (VI. 14.) számú határozatával elfogadott Berettyóújfalu Város 2007-2011-ig szóló Közoktatási Feladatellátási, Intézményhálózat – Működési és Fejlesztési Tervét az OKM által kijelölt szakértő jóváhagyásával Közoktatási Esélyegyenlőségi Programmal egészítette ki.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

- 74/2013 (IV.25) Berettyóújfalu Város Költségvetési koncepciója
- 77/2011. (III.31.) sz. határozat Berettyóújfalu város gazdasági programja
- 67/2005(III.1) Berettyóújfalu Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója
- 196/2006 (V.25), 384/2007(XII.20) sz. határozat Berettyóújfalu Város Esélyegyenlőségi Programja
- 165/2007 (VI.14), 57/2009 (III.26)sz. határozat Berettyóújfalu Város Közoktatási, Feladatellátási, Intézményhálózat-működtetési és Fejlesztési terve, 2007-2011
- 56/2009 (III. 26) sz. határozat Berettyóújfalu Kistérség Közoktatási Terve 2008-2013
- 221/2008 (V.08), 278/2008 (VI.12) sz. határozat Integrált Városfejlesztési Stratégia Berettyóújfalu
- 33/2004 (XII.03) sz. rendelet Helyi építési szabályzat és szabályozási terv
- 294/2004 (VI.30) Berettyóújfalu Településszerkezeti Terv
- 384/2007 (XII. 20) sz. határozat Berettyóújfalu Város Közoktatási Esélyegyenlőségi Program

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A településen Roma Nemzetiségi Önkormányzat működik.

A Bihari Szociális Szolgáltató Központ egyik szakmai egységeként működő Családsegítő Szolgálat feladata a családok körében fellépő működési zavarok, szociális és mentális feszültségek okainak feltárása, segítő gondozó szolgálat megteremtése, valamint a területspecifikus problémák preventív lehetőségeinek előmozdítása. Szervezési, gondozási feladatokat látnak el, és ellátásokat közvetítenek. Nyitott intézményként működnek a családokat, gyereket érintő szükségletek fókuszában.

A Gyermekjóléti Szolgálat, mint másik szakmai egység feladata összetett segítő tevékenység, amely arra irányul, hogy az adott társadalom gyermek- és ifjúsági korúnak tekintett népessége kielégítthesse az élete fenntartásához és társadalmi érvényesüléséhez nélkülözhetetlen szükségleteit. Olyan szervezett beavatkozási módokat (intézményeket, foglalkozásokat, módszereket) sorolunk ide, amelyek ezeket a szükségletkielégítő funkciókat a családon belül vagy azon kívül segítik, támogatják, zavar esetén korrigálják,

helyreállítják vagy ezek eredménytelensége esetén átveszik. A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerült gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

Általános gyermekvédelem: a gyermekvédelem hatáskörébe – tágabb értelemben – lényegében beletartozik a gyermek születésétől felnőtté válásig minden, ami az ő érdekében vele és körülötte, a családban, az óvodában, az iskolában, a munkahelyen, a társadalom bármely területén történik. A városban több érdekvédelmi civil szervezet (Mozgáskorlátozottak Hajdú-Bihar megyei Egyesületének Berettyóújfalui Csoportja, Vakok és Gyengénlátók Egyesülete, Magyar Vöröskereszt, stb) dolgozik azon, hogy a szegénységben élő, fogyatékkal élők, vagy a nők esélyegyenlőségét biztosítsák, melyeket az önkormányzat lehetőségeihez mérten támogat.

Az Igazgyöngy Alapítvány az egyik legfontosabb esélyegyenlőségi érdekszervezet, melynek oktatási és esélyteremtő munkáját a humánus és a gyermekközpontúság jellemzi. Az alapítvány például pályázati úton 2008. november 1. és 2009. október 31. között Berettyóújfalun kistérségében Esélyegyenlőségi Szakmai Műhelyt működtetett, amely lehetőséget adott az érdeklődőknek a témában történő egyeztetésekre, ismeretbővítésre, tanácskozásra.

Az Önkormányzat folyamatosan figyelemmel kíséri és kihasználja az Európai Unió pályázatok lehetőségeit, több olyan sikeres pályázati program valósult meg, melynek célcsoportjai a különféle hátrányokkal élő helyi társadalmi csoportok. Jelenleg az „Összefogás a jövőért” elnevezésű (TÁMOP-5.1.3.) program zajlik Berettyóújfalun mellett 5 településen, melynek célja a területi, társadalmi hátrányokból adódó szegénység mélyülésének, újratermelődésének, területi terjedésének mérséklése, a mélyszegénységben élők társadalmi integrációjának előmozdítása az akcióterületen. Elérését a helyi közösségi kapcsolatok fejlesztésével, a közszolgáltatások helyi szükségletekhez való igazításával, a települések és lakosságuk bekapcsolásával a kistérségi fejlesztési folyamatokba tervezzük.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása.

Becsült adatok állnak rendelkezésre a város roma lakosságának számáról, ebből következően ezt az esélyegyenlőségi csoportot érintő minden rész- adatra vonatkozóan csak becslésekre tudunk hivatkozni.

Szintén nagyon hiányos adatokkal rendelkezünk a fogyatékkal élők, illetve a megváltozott munkaképességűek számára, helyzetükre vonatkozóan is. Utóbbiak esetében az érdekvédelmi szervezetekre támaszkodunk, azonban okkal vélelmezhetjük, hogy jóval többen élnek a városban hasonló problémákkal küzdő, szervezetekhez nem csatlakozott sorstársaik is.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Berettyóújfaluban a jövedelmi viszonyok a foglalkoztatottság és a kereseti lehetőségek alapján nem kedvezőek. A térség településeihez képest Berettyóújfalu adottságai valamivel jobbakk, azonban a mutatók az országos átlaghoz képest sokkal alacsonyabbak. A munkanélküliségi ráta országos 10 % alatti mutatójához képest a berettyóújfalusi térségben 16 %-ot meghaladó. Bár az adófizetők aránya (39%) alig marad el az országos aránytól (42 %), az egy főre jutó belföldi jövedelem nem éri el az 500 Eft-ot az országos 800 Eft-tal szemben. Ebben többek között a gazdaság gyengébb teljesítőképessége, a képzetlenebb munkaerő nagyobb súlya játszik szerepet.

Az alacsony jövedelem mutatója az is, hogy a 2009-ben bevezetett adósságkezelési szolgáltatást egyre több család veszi igénybe közüzemi számla hátralékaik kiegyenlítésére, a lakosság arányaihoz mérten sok család jogosult szociális rászorultsága alapján lakásfenntartási támogatásra, melyet a következő táblázat részletesen szemléltet:

Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők

	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	1309	0
2009	1559	0
2010	1025	49
2011	1843	105
2012	1239	108

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Berettyóújfaluban a nyilvántartott álláskeresők száma folyamatos emelkedést mutat, 2012-ben az aktív korú lakónépesség 11,6 %-a. Ezen az arányon belül is nagyon magas, 50 %-ot meghaladó azoknak a száma, akik tartósan 180 napnál régebben munkanélküliek.

A munkanélküliek és a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma és aránya nemenként

	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli összesen			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	436	580	1016	231	243	474	52,9	41,8	46,6
2009	503	699	1202	258	383	641	51,2	54,7	53,3
2010	189	675	1164	315	365	680	64,4	54,0	58,4
2011	579	650	1229	306	336	642	52,8	51,6	52,0
2012	n.a.	n.a.	1257	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat egyértelműen rámutat arra, hogy 2008-és 2012 között folyamatosan nőtt a lakónépességben belül a nyilvántartott/ regisztrált munkanélküliek száma.

A regisztrált munkanélküliek életkor szerinti vizsgálata arra mutat, hogy elhelyezkedés szempontjából a pályakezdő 21-25 év közötti korosztály helyzete a legnehezebb. Esetükben legmagasabb a regisztrált munkanélküliek száma és aránya (az elmúlt években 16, 5 és 17 % közötti), ezért ennek a korosztálynak a munkatapasztalat szerzési lehetősége kiemelt figyelmet kíván. A munkanélküliek számának nemenkénti összehasonlítása alapján a nők nincsenek hátrányos helyzetben a férfiakhoz képest, arányaiban kevesebb nő keres munkát, mint férfi. 2009 óta folyamatosan 50 % fölötti azonban a regisztrált munkanélküliek között a 180 napnál régebben (tartósan) munkanélküliek száma, ami a jövőre nézve átgondolt foglalkoztatási/közfoglalkoztatási programot igényel.

Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2008	2009	2010	2011	2012
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	1016	1202	1164	1229	n.a.
20 éves és fiatalabb	fő	48	50	48	39	n.a.
	%	4,7	4,1	4,1	3,1	n.a.
21-25 év	fő	173	199	194	205	n.a.
	%	17	16,5	16,6	16,6	n.a.
26-30 év	fő	163	170	165	160	n.a.
	%	16	14,1	14,1	13	n.a.
31-35 év	fő	128	178	155	158	n.a.
	%	12,5	14,8	13,3	12,8	n.a.
36-40 év	fő	119	144	140	143	n.a.
	%	11,7	11,9	12,0	11,6	n.a.
41-45 év	fő	107	123	133	143	n.a.
	%	10,5	10,2	11,4	11,6	n.a.
46-50 év	fő	121	125	114	139	n.a.
	%	11,9	10,3	9,7	11,3	n.a.
51-55 év	fő	102	153	138	149	n.a.
	%	10	12,7	11,8	12,1	n.a.
56-60 év	fő	54	82	72	91	n.a.
	%	5,3	6,8	6,1	7,4	n.a.
61 év felett	fő	1	2	5	2	n.a.
	%	0,09	0,1	0,4	0,1	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

A város és a környező települések munkavállalási lehetőségeiben a regisztrált munkanélküliek esélyét tovább rontja, hogy számuknak közel 30 %-a legfeljebb 8 általános végzettséggel rendelkezik, míg 2,5 -3%-nak pedig 8 általános iskolai végzettsége sincs. A szakképzettséggel rendelkezők nagy részének esetében a szakmai tudás elavult. Az alacsony foglalkoztatási ráta és a magas munkanélküliségi mutató ok-okozati összefüggései egyidejűleg keresendők a munka-erőpiacról kiszorultak iskolai végzettség, szakképzettség szerinti összetételében, valamint a kedvezőtlen gazdasági és társadalmi környezetben. A munkáltatói igények és a munkaerő kínálat közötti ellentmondás, hogy az a 25-30 éves korosztály keresett a munkaerő-piacon, aki már munkagyakorlattal rendelkezik. A munkaerőpiacon azonban a fenti korosztály nem felel meg a munkáltatói igényeknek. A 30 év feletti korosztály rendelkezik ugyan az elvárt munkagyakorlattal, de sokszor a technikai fejlődés következtében a szakmai tudás már elavult.

Foglalkoztatási szempontból ez az ország egyik leghátrányosabb helyzetű térsége. Az alacsony foglalkoztatási ráta és a magas munkanélküliségi mutató ok-okozati összefüggései egyidejűleg keresendők a munkaerő-piacról kiszorultak iskolai végzettség és szakképzettség szerinti összetételében, valamint a kedvezőtlen társadalmi és gazdasági környezetben. Berettyóújfaluban a nyilvántartott álláskeresők száma

folyamatos emelkedést mutat, 2012-ben az aktív korú lakónépesség 11,6 %-a. Ezen az arányon belül is nagyon magas, 50 %-ot meghaladó azoknak a száma, akik tartósan 180 napnál régebben munkanélküliek.

Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

Év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint	
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség	8 általános végzettség
	Fő	fő	fő
2008	1016	26	260
2009	1202	38	322
2010	1164	40	333
2011	1229	32	333
2012	n.a	n.a	n.a

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

c) közfoglalkoztatás

Az önkormányzati közfoglalkoztatás a település-üzemeltetés kommunális és környezetvédelmi feladatainak ellátásában, valamint az önkormányzatok és intézményeik ügyviteli és kiegészítő feladatainak széles skáláján adott lehetőséget munkavégzésre.

A közfoglalkoztatás lehetővé teszi, hogy a már hosszabb ideje munkanélküli álláskeresők a munkavégzés során, ha csak átmenetileg is, de javítani tudják saját és közvetlen környezetük életkörülményeit. A foglalkoztatás csökkenti a munkanélküliséget, biztosítja a képzettségnek és a képességeknek megfelelő foglalkoztatást, a munkanélküli személyek számára esélyt ad a munkaerőpiacra történő reintegrációra. A hátrányos helyzetben lévők bekerülnek a munka világába, rendszerességhez szoknak, megtanulják, hogyan kell felelősségteljesen elvégezni a rájuk bízott munkát. Az elvégzett tevékenységek gazdasági, foglalkoztatási és társadalmi-szociális szempontból is eredményeket realizálnak, melyek az önkormányzatok önerejéből nem működhetnének.

Közfoglalkoztatás adatai 2009-2012.

Megnevezés	2009-2010	2011.	2012.I. negyedév		
	Közhasznú munka	Közcéltű munka	Rövid időtartamú közfogl.	Hosszabb időt. közfogl.	Hosszabb időt. közfogl.
Foglalkoztatottak sz. összesen:	10	645	473	169	33
Ebből: férfi	1	359	235	128	17
Ebből: nő	9	286	238	41	16
Összesenből isk. végz. szerint:					
8.ált. vagy az alatti	2	480	322	107	24
Szakm.képző, szakiskola	0	39	47	16	9
középfiskola	6	120	102	42	0
Felsőfokú iskola	1	6	2	4	0

Forrás: Önkormányzat

Az adatsor alapján megállapítható, hogy a közfoglalkoztatás lehetőségei szűkülnek, illetve megjelenik a rövid időtartamú közfoglalkoztatás lehetősége. A közfoglalkoztatáson belül magas az alacsony iskolai végzettségűek aránya, aminek magyarázata, hogy az összlétszám 70 %-a kommunális területen (településtisztaság, közterület karbantartás) dolgozott, illetve a magasabb végzettségű vagy szakmával rendelkezők könnyebben elhelyezkednek a szabad munkaerő-piacon. A rövid időtartamú közfoglalkoztatás révén egy éven belül több tartósan munkanélküli személy foglalkoztatására van mód, megelőzve, hogy az emberek nagy számban, reménytelenül eltávolodjanak a munka világtól. Éppen ezért, a közfoglalkoztatás tervezése során kiemelt figyelmet kell, hogy kapjanak a pályakezdők és tartósan munkanélküliek.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Berettyóújfalu adottságai közlekedési szempontból rendkívül jónak mondhatók. A város a 42-es és 47-es főútvonalak kereszteződésében fekszik, a Hajdú Volán városunkban lévő autóbusz pályaudvaráról távolsági buszközlekedés biztosított, illetve a Püspökladány-Biharkeresztes vasútvonalon is lehetőség nyílik a vasúton kedvezőbben megközelíthető települések elérésére (főként Budapest irányába).

Berettyóújfalu és a Bihari Önkormányzatok Többcélú Kistérségi Társulása (BÖTKT) 2007. óta több közmunka-pályázatban volt sikeres. Ezek többségében az akcióterület mindegyik települése részt vett, A programok időtartama 3 és 7 hónap közé tehető.

A programok tartalma:

- a településeknek nagy gondot okozó csapadékvíz károk enyhítése az átereszek rendbetételével, karbantartásával, az esetlegesen jelentkező belvíz elvezetése
- járdák, utak, útpadkák felújításával a balesetveszély csökkentése
- közterületek gondozása a kulturált, higiénikus környezet kialakításáért, a települések arculatának javításáért
- házi segítségnyújtásban való részvétel, a szociális háló ellátotti körének bővítéséve érdekében.

További, több száz munkanélküli elhelyezkedését segítő közmunka programot biztosított a kistérségben az elmúlt években Nyírerdő Zrt. és a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság.

A program tartalma: turistautak, tanösvények karbantartása; akácok, nyárasok nyesése; vágástakarítás és szemétyűjtés; közjóléti eszközök felújítása, általános erdőművelési feladatok ellátása.

A közmunkások jelentős számban vettek részt erdőművelő-, motorfűrész vagy kiscépező képzésen, amelyeken az erdőgazdálkodásban hasznosítható ismereteket, végzettséget szereztek.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A településen jelenleg kifejezetten a fiatalok foglalkoztatását, munkaerőpiacra való átmenetét megkönnyítő program nem fut.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Az önkormányzat önálló pályázatokkal, partnerség vállalással minden olyan európai uniós projekt megvalósításában részt vesz, amely a foglalkoztathatóság javítását, a munkaerő-piaci integrációt segíti. Jelenleg ilyen résztartalommal bír az „Összefogás a jövőért” című (TÁMOP-5.1.3.) projekt a helyi önkormányzat megvalósításában, illetve partnerség a CSAT Egyesület „Hátrányos Helyzetű Rétegek Munkaerőpiaci Csatlakozásáért” elnevezésű (TÁMOP-5.5.2-11/1), a Türr István Képző és Kutató Intézet „A leghátrányosabb helyzetű csoportok munkaerő-piaci esélyeinek növelése érdekében motiváló képzések és támogatott szolgáltatások”, elnevezésű (TÁMOP-5.3.8-B) pályázat nyertes projektjében.

Városunkban több akkreditált képző intézmény biztosít uniós pályázatok keretében kompetencia-fejlesztő illetve szakmai képzéseket a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Berettyóújfalu Járási Hivatala I. Munkaügyi Kirendeltsége mellett, mint a Bihari Népfőiskola, a BEROKT Bt., CSAT Egyesület.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A településen legnagyobb foglalkoztató az önkormányzat. A foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosultak magas arányát az alacsony iskolai végzettség a rossz munkaerő-piaci pozíció, a munkalehetőségek hiánya, és még jelenleg is tartó szűkülése jellemzi. A foglalkoztatási problémák kezelése érdekében a város aktívan részt vesz a munkaügyi központ által kiírásra kerülő közhasznú pályázatokon és együttműködik a BÖTKT-val a közmunka pályázatokon való részvétel érdekében. A közfoglalkoztatás szervezésére az önkormányzat nagy hangsúlyt fordít. A központi költségvetésben közcélú foglalkoztatásra meghatározott keretösszeget teljes mértékben felhasználja. Ez 2009-ben Berettyóújfaluban 408 fő foglalkoztatását tette lehetővé átlagosan havonta. 2010-ben a korábbi évekhez képest a közfoglalkoztatottság nagymértékben növekedett, 498 fő foglalkoztatására volt lehetőség. A költségvetési keretek kitágulása, a felajánlható munkakörök bősége ebben az időben lehetővé tette a jogosultak megközelítőleg 40 %-ának a foglalkoztatását az év során. A közcélú foglalkoztatás a település üzemeltetés kommunális és környezetvédelmi feladatainak ellátásában, valamint az önkormányzat és intézményeik ügyviteli és kiegészítő feladatainak széles skáláján adott és jelenleg szűkebb keretek között, de ma is lehetőséget ad a munkavégzésre.

A közfoglalkoztatottak létszámán belül a romák foglalkoztatásának arányát 30-33%-ra lehet becsülni.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Hátrányos megkülönböztetésre vonatkozó bejelentés nem érkezett a település területéről, ilyen kérdésben az Egyenlő Bánásmód Hatóságnál eljárás nem indult.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Városunkban a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben, valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben a helyi önkormányzatok részére kötelezően előírt valamennyi pénzbeli és természetbeni ellátási forma biztosított. A rászorult családok egyidejűleg több ellátási formában és támogatásban is részesülnek. A fenti törvények alapján évente átlagosan 1000-1500 család lakásfenntartási támogatásban, 700 fő részesül aktív korúak ellátásában,

A gyermeket nevelő családok terheit 1000 fölötti számú gyermek ingyenes tankönyvvél való ellátása, ingyenes vagy kedvezményes étkeztetés segíti. Az önkormányzat a rendszeres gyógykezelésre szoruló személyek részére méltányossági közgyógy-ellátást nyújt, melyet évente 100-110 beteg ember tud igénybe venni. Egyedi esetekben átmeneti segély, temetési segély, rendkívüli gyermekvédelmi támogatás nyújtására van lehetőség. A temetési segély kivételével ezek a támogatások természetbeni ellátásként, helyi üzletekben, gyógyszertárakban alapvető élelmiszerre, gyógyszerre, tanszerre beváltható utalvány formájában nyújtottak.

Az önkormányzat a város időskorú lakosságának természetbeni támogatásként hulladékszállítási díjkedvezményt biztosít, melyet 2012-ben 305 idős ember vett igénybe. A legnehezebb helyzetben lévő

eladósodott családok megsegítése érdekében 2007-ben az önkormányzat bevezette az adósságkezelési szolgáltatást, mellyel évről évre több család felgyűlt közüzemi hátralékának rendezésével elkerülhetővé válik a közüzemi szolgáltatások kikapcsolása, ill. a hátralék miatti végrehajtási eljárások. Ezt a szolgáltatást 2012-ben 108 család igényelte.

Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek száma

	nyilvántartott álláskeresők száma		álláskeresési járadékra jogosultak	
	fő		fő	%
2008	1016		177	17,4
2009	1152		936	81,2
2010	1200		794	66,1
2011	1242		573	46,1
2012	1257		374	29,75

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fenti táblázat adatai az álláskeresési járadékra jogosultak számának csökkenése ellenére nem azt jelenti, hogy sokaknak sikerült a munkaerőpiacon elhelyezkedni. A nyilvántartott álláskeresők száma ugyanis nem csökkent, sőt kismértékben növekedett. A számok és arányok változásának oka a regisztrált munkanélküliek ellátás szerinti átrendeződése. 2012-re az álláskeresési ellátási folyósítási időtartama maximum 90 napra csökkent a korábbi 270 napról. Az ellátásból kikerülők a jegyzőtől foglalkoztatást- helyettesítő támogatást igényelhettek, támogatást a polgármesteri hivaltól kaptak, regisztrált áll. A számok pozitívnak tűnő változása ellenére ezáltal a tartósan munkanélküliek száma jelentősen megnövekedett.

Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett		Azoknak a száma, akikről helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást	
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában				
2008	673	5,87	n.a.	n.a.	n.a.		0	
2009	632	6,13	411	34,0	n.a.		0	

2010	64	0,56	488	41,9	n.a.	0
2011	99	0,87	585	47,5	n.a.	0
2012	68	0,63	704	56,0	41	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, Helyi adatgyűjtés

A munkanélküliséghez kapcsolódó adatok tükrében látható, hogy 2008-tól az aktív korú népességben belül a nyilvántartott álláskeresők aránya 8,8 %-ról 11,6%-ra nőtt. A nyilvántartott álláskeresők csökkenő hányada jogosult álláskeresési járadékra (81-ről 30 %-ra csökkent), és közülük kerül ki a hivataltól aktív korú ellátásban részesülők (rendszeres szociális segélyezettek, foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők) évente átlagosan 800-100 fős csoportja (35-55 %). Ez alapján az álláskeresők 65-85 %-a részesülhet támogatásban. A fennmaradó hányad esetében magyarázat lehet az ellátatlanságra, hogy egy családban egy személy részesülhet FHT-ban akkor is, ha mindkét felnőtt munkanélküli, továbbá az az ellátás megszüntetésével járó következmény, amely az egy év alatt 30 napos munkavégzési kötelezettségének valamilyen oknál fogva eleget tenni nem tudó FHT-ban részesülőt sújtja (2012-ben 41 fő!). Esetükben nyújthat segítséget az ilyen helyzet elkerülésére a rövid tartamú közfoglalkoztatás illetve az önkéntes munkavégzés lehetőségeiről minél szélesebb körben történő tájékoztatás.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

a) bérlakás-állomány

Berettyóújfalú Város Önkormányzata 81 bérlakással rendelkezik, melyek kezelésével a Herpály- Team Kft-t bízta meg. A lakások 78 %-a szociális bérlakás, melyek komfortos, félkomfortos és komfort nélküli kategóriába tartoznak. A szociális típusú bérlakások sorház jellegűek, közülük kettő (a Béke utcai és a Kossuth utcai teljesen a roma kisebbség által bérelt, ezek a területek szegregátum-szerű tulajdonságokkal rendelkeznek. A bérlakások kisebb hányada a város különböző lakótelepein elszórtan található komfortos és összkomfortos lakás, melyek költségelví bérlakásként működnek.

b) szociális lakhatás

A városban nagy igény merül fel szociális alapon bérelhető, olcsó rezsijű lakások iránt. A szociális bérlakás kiutalására várók száma évek óta magas, jelenleg 75 kielégítetlen igény tart nyilván az önkormányzat. Ezzel szemben szociális bérlakások építését az önkormányzat nem tervezi, a megüresedő lakások száma nagyon kevés (évente egy-kettő) az igényeket nem fedezi.

Lakásállomány

db	összes lakásállomány		bérlakás állomány		szociális lakásállomány		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	6308	252	81	23	63	0		
2009	6326	252	81	23	63	0		
2010	6334	253	81	23-25	63	0		
2011	6338	256	81	23-25	63	0		
2012	6342	253	81	23-25	63	0		

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító (komfort nélküli)lakások száma- BECSÜLT ADATOK

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

A fenti problémából adódóan az utóbbi években egyre inkább jellemzővé válik, hogy családok lakhatási gondjaikat zártkertekben, korábban jobb esetben hétvégi háznak, rosszabb esetben szerszámok vagy más tárolóhelyiségnek szánt építményekben oldják meg (Sárostó-kert, Kenderes dűlő). Az utóbbi években az építési jogszabályok változása miatt kisebb alapterületű építmények engedély nélküli építési lehetősége teret nyitott ilyen épületek nagyobb számban – kifejezetten bérbeadási célú – megépítésére. Ez magában hordozza a telepek kialakulásának veszélyét (Vágó-kert).

e) lakhatást segítő támogatások

A nehéz anyagi helyzetben élő, alacsony jövedelmű családok, személyek lakhatását több támogatási forma segíti. A szociális törvény alapján nyújtható lakásfenntartási támogatást évente ezer családnál több veszi igénybe. Mértéke a család és a lakás nagyságától függően 2.500.-Ft-tól tízezer forintig is terjedhet. És közvetlenül a közüzemi szolgáltatókhoz történő átutalással, természetbeni ellátásként nyújtjuk. Kifejezetten az idős, 70 életév feletti személyek lakásfenntartási gondján enyhít a hulladékszállítási díjkedvezmény, melyet két éve vezetett be az önkormányzat. Az igénylők száma meghaladja a háromszázat, esetükben a hulladékszállítás teljes költségét átvállalja az önkormányzat. Elsősorban a fiatalabb korosztályt érinti az első lakáshoz jutást segítő támogatási forma, mely vásárlás esetén 100 ezer, építkezés esetén 300 ezer forint támogatást nyújt a rászorultaknak, illetve nem piaci értékesítésű (legfeljebb 300.000.-Ft értékű) építési telek vevőjének kijelölésével a lakást építeni szándékozóknek nyújt segítséget.

Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők

	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	1309	0
2009	1559	0
2010	1025	49
2011	1843	105
2012	1239	108

Forrás: TelR, KSH Tstar, helyi adatgyűjtés

f) eladósodottság

Az önkormányzat 2009-ben rendeletével szabályozta és bevezette a városban az adósságkezelési szolgáltatást. A település lakosságszáma alapján ez nem tartozik az önkormányzat által kötelezően ellátandó feladatok közé. A helyi lakosság jövedelmi viszonyai, az utóbbi évek romló foglalkoztatási és kereseti lehetőségei azonban indokoltá tették az önkormányzat számára, hogy minden lehetőséget kihasználva segítse az itt élőket lakhatási lehetőségeik és az alapvető közszolgáltatásokhoz való hozzáférésük megőrzésében. A lakosok megismerve ezt az adósságrendezésben igazán hatékony támogatási formát, az utóbbi két évben már több mint száz család vette igénybe a segítségnyújtás ezen formáját. Az önkormányzat Kiútkereső elnevezésű 18 hónapon át tartó Európai Unió programja a támogatási formát kiegészítve olyan tanácsadásokkal, foglalkozásokkal, programokkal egészítette ki ezt a támogatást, amely segítséget nyújtott ésszerű gazdálkodással, jövedelemszerzési képességek erősítésével és lehetőségek felkutatásával megelőzni az adósságcsapdába kerülést, illetve segítette az abból való kikerülést. 2012-ben energia számlahátralékok kiegyenlítéséhez a HÉRA Alapítványhoz is sikeresen pályázott az önkormányzat.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A település külterületén nem jellemző az életvitelszerűen külterületre való kiköltözés vagy a lakóházak számának növekedése. A külterületeken elhelyezkedő lakások leginkább a mezőgazdasági családi vállalkozások állattartó telepei vonatkozásában merül fel, ahol tulajdonos gazdálkodó maga gondoskodik a megfelelő lakhatási feltételek kialakításáról. Az utóbbi évek tendenciája, hogy az alacsony jövedelmű, önerőből lakáshelyzetét megoldani képtelen személyek, családok a város peremén elhelyezkedő zártkerti részekben hétvégi házakat bérelnek, vagy azokban szivességi használóként élnek. Ezek a területeken a közművesítettség hiányos, vagy nincsen (vezetékes gáz, ivóvíz, csatorna). Ezek a területek a város peremén

helyezkednek el, közutak, kerékpárutak közelségében, így közlekedési szempontból az ott élők számára nagy hátrányt nem jelentenek.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

A KSH térképe két szegregátumot jelöl. Ugyanakkor a település szociális szolgáltatói és szakemberei szerint Berettyóújfaluban a szociális válsághelyzetek fokozott, telepszerű és tömeges jelenléte nem igazolt. A helyzet megnyugtató tisztázása érdekében a Völgyköznek és Tóhátnak nevezett területek egy – egy utcája, valamint a hat kisebb feketével jelzett körzet veszélyeztetett lakói vonatkozásában az önkormányzat még 2008-ban antiszegregációs intézkedési tervet dolgozott ki.

Mutató megnevezése	Berettyóújfalu összesen	Szegregátum_1. (Vásártér - Csalogány u. - Nefelejcs u. - Rózsa u. - Béke u. - Földesi u.)	Szegregátum_2. (Határ u. - településhatár)
Lakónépesség száma	16 116	121	70
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	27,2	64,6	64,0
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	47,0	64,6	74,0
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	18,2	53,2	50,0

Forrás: berettyóújfalui tükör -készült a 2001. évi népszámlálás alapján-

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A városban az egészségügyi ellátás minden szintje, teljes körű egészségügyi ellátás biztosított. Az alapellátást 6 felnőtt és 4 gyermek körzetben működő háziorvos a nap 24 óráját lefedő orvosi ügyeleti rendszerrel biztosítja. A járó betegellátás 18 szakrendeléssel és gondozóval, 5 fog szakorvossal , a fekvő betegellátás pedig 18 kórházi osztállyal a Gróf Tisza István Kórház és Rendelőintézet által nem csak a városban élők, hanem a bihari térség minden lakója számára biztosítja a magas színvonalú egészségügyi szakellátást.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A Közintézmények Szolgáltató Irodája (KÖSZI) látja el Berettyóújfalu állami és önkormányzati fenntartású iskoláiban és óvodáiban a gyermekétkeztetést. Ehhez a feladatellátáshoz két főzőkonyhát, egy befejező konyhát és intézményenként (melegítő-tálaló) konyhát üzemeltet. Ezen a módon a gyermekek számára az oktatási intézményben van lehetőség az ebédelésre. Ez alól az Eötvös József Szakképző Iskola kivétel, ahol a tanulók az 50 méterre lévő II. Rákóczi Ferenc Általános Iskolába járnak át ebédelni. Az alapanyagok és étrend kialakítása során messzemenőig figyelembe veszik a gyermekek életkori sajátosságaiból eredő igényeket, szükségleteket a bölcsődés kortól a középiskolás korig. Az intézmény - ellenőrzések tapasztalataival alátámasztott módon – törekszik változatos étrendet kialakítani, és az ételek készítéséhez az egészséges táplálkozás szempontjainak megfelelő alapanyagokat felhasználni.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Berettyóújfaluban a különböző sportágak iránt rajongók számára több irányú lehetőség adódik a szabadidő aktív eltöltésére. A sportolási lehetőségek tárgyi-technikai feltételeit a városi sportcsarnok, a városi strand és uszoda, futballpálya, tenispálya, műfüves pálya, extrém-sport pálya, évről-évre növekvő hosszúságú kerékpárutak biztosítják. A városban működő sportegyesületek a mozgás számtalan területén kínálnak lehetőséget: úszás, férfi- női futball, karate, ökölvívás, kézilabda, hagyományőrző harcművészetek, természetjárás. Az alap és középfokú közoktatási intézmények Európai Uniós pályázat útján épített vagy felújított tornatermekben, sportpályákon teszik lehetővé a tanulók sportolását, biztosítva ezáltal a gyermekek részére az azonos esélyű hozzáférést.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A városban több szociális szolgáltató biztosít ellátásokat az itt élő, elsősorban idős korú lakosság számára. A Bihari Önkormányzatok Többcélú Kistérségi Társulásának fenntartásában Bihari Szociális Szolgáltató Központ alap- és nappali ellátás keretében házi segítségnyújtást és étkeztetést biztosít, valamint Idősek Klubját működtet.

Bihari Humán Szolgáltató Központ: házi segítségnyújtást, étkeztetést (most induló szolgáltatás) és támogató szolgálatot működtet.

Magyar Pütkösdi Egyház Országos Cigánymisszió: hencidai telehellyel házi segítségnyújtást és étkeztetést biztosít.

Berettyóújfalui Értelmi fogyatékosok és Pszichiátriai Betegek Otthona KFT. (BERÉPO) két telephelyén bentlakásos otthonot működtet. Mátyás utcai telephelyén értelmi fogyatékosok és pszichiátriai betegek, Árpád utcai telephelyén időskorúak teljes körű bentlakásos ellátásáról gondoskodnak. Az időskorúak otthonában 10 férőhelyen idősek átmeneti elhelyezésére van lehetőség.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Nincs információ hátrányos megkülönböztetésről. Az EBH eljárást nem indított.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A város önkormányzata minden évben kiírja a Bursa Hungarica felsőoktatási pályázatot, mellyel évente 150-200 hátrányos helyzetű, felsőoktatásban tanuló számára nyújt támogatást.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás nyújtásával 250-300 gyermek iskolakezdését, tanszerutalvánnyal segíti az önkormányzat, mely utalványok helyi papír írószerboltokban válthatók be a rendeltetési célnak megfelelően.

A fiatal, szociálisan rászoruló családalapítók első lakáshoz jutását 100-300 ezer forintig terjedő kamatmentes kölcsön vagy vissza nem térítendő támogatás formájában segíti az önkormányzat.

Az idős, 70 év fölötti életkorú lakosok esetében jövedelemtől függően, 80 év feletti életkor esetében alanyi jogon vállalja át az önkormányzat a hulladékszállítás teljes díját.

a. A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A roma nemzetiségi önkormányzat a város hátrányos helyzetűek támogatása érdekében zajló programjaiban partnerséget vállal, segítségükre, aktív közreműködésükre támaszkodni lehet a kliensek toborzásában, kiválasztásában, a programok megvalósításában

b. Kulcsproblémák összegzése

Kulcsproblémák	Jellemző-e a településre?	Igényel-e beavatkozást?
Van-e az önkormányzatnál/ társulásnál <i>esélyegyenlőségi</i> feladatokra kijelölt, és ezen a területen képzett <i>munkatárs</i> ?	részben	igen
A település <i>szociális szolgáltatásszervezési koncepciójában</i> tervezett-e a romák/mélyszegénységben élők esélyegyenlőségét elősegítő konkrét intézkedéseket?	igen	igen
A TELEPÜLÉS TERÜLETÉN FENNÁLL-E LAKHATÁSI SZEGREGÁCIÓ?	nem	nem
Az önkormányzat rendszeresen gyűjt-e és értékeli-e adatokat arra vonatkozóan, hogy az általa működtetett <i>közszolgáltatásokhoz való hozzáférés</i> mennyire biztosított a településen élő hátrányos helyzetű emberek számára, illetve, hogy a gyakorlatban mennyire veszik igénybe ezeket a szolgáltatásokat?	nem	igen
Szerepet vállal-e az önkormányzat az <i>egészségvédelemmel kapcsolatos ismeretek</i> terjesztésében, a helyi társadalom egészségtudatos attitűdjének formálásában?	igen	nem

c. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Célcsoport	Következtetések		
	Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek meghatározása	Kapcsolódó intézkedés címe
Romák és/vagy mély-szegénységben élők	Regisztrált munkanélküliek között magas a pályakezdő korúak és a tartósan munkanélküliek aránya	Közfoglalkoztatás keretében, vagy pályázati lehetőségek kihasználásával munkatapasztalat szerzésre, munkába vonásra lehetőséget teremteni	Közfoglalkoztatás kiszélesítése
	A regisztrált munkanélküliek között nagy az alacsony iskolai végzettségűek száma	Felnőtt oktatási, képzési program keretében 8 általános iskolai végzettség, hiányszakma megszerzésére lehetőséget biztosítani Kapcsolattartás a Türr István Képző és Kutató Intézettel.	Felnőttek felzárkóztató képzése, szakmaszerzése
	FHT-ra jogosultak nagy számban vesznek el a támogatás a 30 napos munkavégzési kötelezettség nem teljesítése miatt	Önkéntes munka lehetőségének megismerttetése szélesebb körben, rövid távú közfoglalkoztatásba bevonása a támogatottak nagyobb hányadának	Ellátásmegőrző munkavégzési lehetőségek teremtése
	Képzett esélyegyenlőségi munkatárs hiány az önkormányzatnál	Kijelölt esélyegyenlőségi munkatárs képzésének biztosítása	Esélyegyenlőségi szakemberképzés
	Adatgyűjtés hiánya a közszolgáltatásokhoz való hozzáférésről, azok igénybevételéről a hátrányos helyzetű csoportok körében	Helyi esélyegyenlőségi információs, adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport működtetése	Romákra, hátrányos helyzetűekre vonatkozó adatgyűjtés

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői

A város három általános iskolája (két tagiskolájával) a környező kisebb települések gyermekei vonatkozásában is ellátja az oktatási feladatokat, valamint két középiskolája (egy tagiskolával) a bihari térség fiataljainak biztosít középiskolai továbbtanulási lehetőséget. Emiatt a fiatalok, gyermekek helyzete, életminősége fontos szempont a város jelenében és jövőjében.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A 18 év alatti gyermekek közül 2012-ben 236 szerepelt a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nyilvántartásában (9,2 %).

A gyermekek számához viszonyítva magas és folyamatosan növekvő tendenciát mutat a veszélyeztetett gyermekek aránya (2008-tól 2012-ig csaknem megkétszereződött 6%-ról 11 %-ra nőtt). A 2012-ben nyilvántartott veszélyeztetett gyermekek 17 %-a környezeti, 47 %-a magatartási, 34 %-a egészségi és 2 %-a alkoholizmus miatt veszélyeztetett.

Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

	18 év alattiak száma a népességben	Védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	2693	14	8	185
2009	2667	10	5	210
2010	2630	9	6	272
2011	2545	18	n.a.	272
2012	2560	22	n.a.	275

Forrás: TeIR, KSH Tstar, helyi adatgyűjtés

Az összes veszélyeztetettként nyilvántartott gyermek között több mint egy harmaduk (102 fő) tankötelezettség elmulasztása miatt is veszélyeztetett! Nagyon fontos feladat ezért az ifjúság körében

(ezzel együtt a család irányába is) az iskolába járás szükségességének tudatosítása, mivel ez az alacsony végzettség, szakma hiánya később munkaerő-piaci esélyeiket rontja, a jelenlegi helyzetben – a hiányzások mértékétől függően -az iskoláztatási támogatás folyósításának felfüggesztésével pedig az egyébként is nehéz körülményez között élő családok megélhetése még inkább veszélybe kerül.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma
2008	968	25	3	1	184
2009	1026	29	3	1	234
2010	1125	29	3	1	263

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Az utóbbi öt év adatait tekintve városunkban rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül a 18 év alatti gyermekek mintegy 40 %-a. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezménnyel járó jogosultságok alapján így a Berettyóújfaluban élő és tanuló gyermekek 100 %-ban veszik igénybe az ingyenes tankönyv ellátást, de jóval kevesebben az ingyenes vagy kedvezményes gyermekétkeztetést. A statisztikai számok ennél jóval nagyobb mértéke a környező településekről egyre nagyobb számban városunk alap- és középfokú oktatási intézményeiben tanulmányokat folytató gyermekek számát tükrözik.

A jogosultság megállapításának időpontja jogokat keletkeztet, annak késedelmes igénylése miatt a családok jelentős anyagi hátrányt szenvednek (ingyenes tankönyv biztosítása, étkezési díjkedvezmény igénylése, pénzbeli támogatásra jogosultság,), ezért fontos a szülők figyelmét ennek jelentőségére, fontosságára időről-időre felhívni az iskolában, gyermekjóléti szolgálatnál, a hivatalban.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Az önkormányzat rendelete alapján pénzbeli gyermekvédelmi támogatásban, vagy ennek természetbeni formájában részesülhetnek a nagyon nehéz helyzetben élő, gyermeket nevelő családok. A támogatás megállapítására kivételes esetekben kerül sor, egészségi ok, az édesanyját elvesztett sokgyermekes család támogatása.

Minden évben az iskolakezdés előtt rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesülnek a rászoruló, gyermekeket nevelő családok (260-300 család), melynek formája tanszer utalvány.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A kedvezményes iskolai étkeztetés igénybevételi esetei az általános iskolák felső tagozataiban és a középfokú oktatási intézményekben elmaradnak a jogosultsággal rendelkezők számától, ha ezeket a számokat az ingyenes tankönyv ellátásra jogosultak számával vetjük össze. A jövőben fontos célkitűzésé kell tenni ennek az aránynak a javítását, tekintettel arra, hogy az anyagi szempontból nehéz helyzetben élő családok gyermekei számára ezen a módon garantált a rendszeres, életkori igényeiknek megfelelő, egészséges, meleg étellel való ellátásuk. A korábbi években a gyermekek nyári szociális étkeztetése nagy számú igénybevétellel működött a rászoruló családok helyzetét jelentősen megkönnyítve. A jogi szabályozás megváltozásával ez ma már az önkormányzat jelentős költség átvállalásával jár, ami időben a költségvetés tervezését követően hónapokkal merül fel és ezt nem tudja vállalni.

Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma, aránya

	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	143	351	240	2466	0	292
2009	173	426	502	1826	48	472
2010	171	515	355	2250	58	400
2011	188	586	331	2271	45	0
2012	161	629	286	1962	51	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Berettyóújfaluban ismereteink szerint jelentős számban nem élnek jelentős számban külföldi állampolgárságú családok, illetve gyermekek. Ennek a kérdésnek a relevanciája a magyar állampolgárság megszerzésének megkönnyítésével szinte elveszett. A nem magyar állampolgárságú, de európai unió államának magyarországi lakóhellyel rendelkező polgárai ugyanazokat a jogokat élvezik, mint a magyar állampolgárok, így ez a kérdés városunkban nem bír relevanciával.

4.2 Óvodáskorú gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Berettyóújfalun 2008-tól kezdődően évről évre bővülő férőhelyszámmal működteti jelenleg már 54 fő gyermek befogadására, elhelyezésére szolgáló bölcsődéjét. A gazdaságos, fenntartható működtetés érdekében az intézmény törekszik a maximális kihasználtságra. Minden igényt kielégíteni ezzel a férőhely

számmal sem tudnak, azonban a beiratások és felvételek során törekszenek a hátrányos helyzetű családok gyermekeinek elsőbbséget biztosítani.

A kistérség 29 települése közül mindössze a három város: Berettyóújfalu, Biharkeresztes és Komádi rendelkezik bölcsődével. Ezen intézményekbe összesen 90 gyerek jár, kihasználtságuk 100 %-os. Kapacitásproblémájukat jelzi, hogy a tavalyi évben összesen 25 gyermeket kellett helyhiány miatt elutasítaniuk. A bölcsődének nincs helyben alternatívája gyerekház vagy családi napközi formájában sem, ugyanis ilyen intézmények a kistérségben nem találhatók.

Bölcsődék és bölcsődébe beiratott gyermekek száma

	Bölcsődék száma	Bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2008	1	33	n.a.	20
2009	1	36	n.a.	30
2010	1	53	1	36
2011	1	47	2	54
2012	1	54	n.a.	54

Forrás: TeIR, KSH Tstar, helyi adatgyűjtés

A berettyóújfalui óvodák esetében- bár a csoportok magas létszámmal működnek, minden jelentkezőnek tudnak helyet biztosítani.

Kapacitáskihasználtság Berettyóújfalu Város Óvodáiban:	2008	2009	2010	2011	2012
Beiratkozottak száma csak a berettyóújfalui feladatellátási helyeken (év novemberi Nyitóadat)	429	458	452	499	503
Felvehető létszám alapító okirat szerint (Csak a berettyóújfalui feladatellátási helyek összesen) fő	425	470	470	570	570
Kapacitáskihasználtság:	100,94%	97,45%	96,17%	87,54%	88,25%

Az óvodákba beíratott gyermekek helyzetét a következő táblázat szemlélteti :

Intézmény	mindösszesen n	óvodás összesen	HH óvodás	HHH óvodás	SNI óvodás
Vass Jenő Óvoda és Bölcsőde (Berettyóújfalu)	481	455 100%	186 40,8%	49 10,7%	6 1,3%
Vass Jenő Óvoda és Bölcsőde (Mezősas):		26 100%	26 100%	19 73%	0
Összesen	481	481	212	88	6

forrás: Berettyóújfalui kistérség 2008-2013 évre szóló közoktatási intézkedési tervének aktualizálása (2011. december)

Míg Berettyóújfaluban a hátrányos helyzetű gyermekek az összes óvodás 40%-át teszik ki, addig Mezősason ez 100%-os arány. A halmozottan hátrányos gyermekek aránya is másképp áll a két településen: Berettyóújfaluban az összes óvodás 10,7% -át teszik ki a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, míg Mezősason az összes óvodás 73%-át!

Mivel a települési óvodákba beíratott gyermekek között évek óta magasnak mondható a HH-HHH gyermeket aránya az összes óvodáshoz képest, ezért az óvoda nevelési programját részben a nemzetiségi etnikai kisebbségi óvodai nevelési irányelvek alapján dolgozták ki. Ez azt jelenti, hogy a fejlődésben elmaradt hátrányos helyzetű óvodáskorú gyermek sajátosságainak, az egyéni fejlettségének megfelelően végzik az érintettek felzárkóztatását. Az egyedi nevelési program további hangsúlyos feladata a gyermekvédelmi feladatok ellátása, egészséges életmódra nevelés, a családokkal való harmonikus kapcsolat kialakítása.

Az intézményvezetők szerint az alapfokú intézmények szintjén is jelentkező problémák egy része enyhülne, ha a kistérség leszakadása megállna és a térség gazdasági potenciálja javulna. Sokan szeretnék, ha munkahelyteremtő beruházások, programok történnének, tömegesebb számban létesülnének munkahelyek, mert ennek révén a családok egy része kikerülhetne a mélyszegénységből. Közvetten ugyancsak javítana az intézmények helyzetén, ha a szülők kulturális, higiénias, mentálhigiénés szintje emelkedne, mert akkor az intézménybe bekerülő gyermekek is más kulturális, egészségügyi, stb. háttérrel érkeznének. Ezen a területen alapvető fontosságúnak tartják, hogy a bölcsődék/óvodák tartsanak szakmai/családi napokat a szülők számára, ahol szakemberek bevonásával szervezett előadások, tréningek formájában életvezetési tanácsadást adnának a szülőknek. Az egészséges életmódról, a gyermekek egészséges táplálkozásáról, a gyereknevelési elvekről beszélgetnének velük. Az óvodákban egyre több a sajátos nevelési igényű gyermek, akik több figyelmet, gondoskodást igényelnek. Ezekben a csoportokban az óvodapedagógus munkájának segítése gyógypedagógiai asszisztens által szükséges és indokolt lenne, mely jelenleg nem teljesen megoldott.

4.3 Általános iskolások helyzete

Intézmény	mindössze sen	tanulók összesen	HH tanuló	HHH tanuló	SNI tanuló
Berettyóújfalú, József Attila Általános Iskola és EPSZ+Széchenyi István Tagiskola	644	461+183 100%	120+81 31%	14+1 2%	33+4 5,7%
Berettyóújfalú, II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola +Hunyadi Mátyás Tagiskola	633	421+212 100%	221+130 55%	87+42 20%	11+6 2,6%
Összesen:	1277	1277 100%	552 43%	144 11%	544%

forrás: Berettyóújfalui kistérség 2008-2013 évre szóló közoktatási intézkedési tervének aktualizálása (2011. december)

A 2011-es adatok alapján elmondható, hogy mindkét általános iskolában magas mind a (halmozottan) hátrányos helyzetű gyermekek száma, mind a sajátos nevelési igényű gyermekeké. Azonban a A II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola értékei kiugróan magasak, mely annak tudható be, hogy az intézmény beiskolázási körzete egy olyan városrész, ahol a városi átlagnál magasabb a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű és a roma tanulók száma, továbbá az iskola beiskolázási körzetéhez tartozik a városban működő lakásotthonok mindegyike. A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése, oktatása a két általános iskolában különbözőképpen zajlik: a II. Rákóczi Ferenc Általános Iskolában integráltan, a József Attila Általános Iskola Eltérő Tantervű Tagozata esetében pedig eltérő tanterv szerint, szakvélemény alapján szegregáltan.

Ami a településen élő, általános iskolás gyerekek és gyerekes családok esélyein és helyzetén javító fejlesztéseket illeti, az intézményvezetők és a szülők válaszai alapján, inkább a szolgáltatások mintsem az infrastruktúrafejlesztés szükségessége jelenik meg bennük.

Legfontosabbnak a szülők, felnőttek számára szervezett tanfolyamokat, életvezetési tanácsadásokat tartják. A szülők körében igény lenne a gyermekneveléssel, pályaválasztással kapcsolatos tanácsokra, prevenció programokra, az egészséges életmódra nevelés oktatására, a munkaerő-piaci részvételhez szükséges készségek fejlesztésére.

A szolgáltatások másik csoportja a gyerekeket érinti: szükség lenne további olyan közösségi terekre, ahol a gyerekek a szabadidejüket kulturált körülmények között, értelmesen tudnák eltölteni. Fontosak a nevelés szempontjából a nyári táborok, illetve olyan programok elérhetőségét lenne szükséges minden gyermek részére elérhetővé tenni (színház, mozi, múzeumlátogatás, kirándulások, stb.), melyeket a hátrányos helyzetű családok nem tudnak gyermekeiknek biztosítani.

Mindezek eléréséhez sokan szükséges, hogy a személyi feltételek biztosítottak legyenek: legyen a településeken a nevelő munkát közvetlenül segítő állandó munkatárs, logopédus, pszichológus, gyógypedagógus, gyógytornász, családi koordinátor, szabadidő szervező, szociális munkatárs.

4.4 Középiskolás diákok esélyegyenlősége

intézmény	mindösszesen	tanulók összesen	HH tanuló száma/%	HHH tanuló száma/%	SNI tanuló száma/%
Arany János Gimnázium, Egészségügyi Szakképző és Közgazdasági Szakközépiskola (Berettyóújfalu)	868	868 100%	282 32%	55 6,3%	0
Bessenyei György Szakközépiskola Arany János Kollégium (Berettyóújfalu)	1676	630 100%	377 60%	117 18,5%	0
Bessenyei György Szakközépiskola Arany János Kollégium Eötvös József Tagintézménye (Berettyóújfalu)		1046 100%	618 59%	391 37%	43 4%
Összesen	2544	2544 100%	1277 50%	563 22%	43 1,7%

forrás: Berettyóújfalu kistérség 2008-2013 évre szóló közoktatási intézkedési tervének aktualizálása (2011. december)

A táblázat alapján elmondható, hogy a gyermekek esetében az esélyegyenlőségre a legnagyobb hangsúlyt a középiskolákban kell fektetni, mivel nagyon magas, 37 % a HHH-s gyermekek aránya az Eötvös József tagintézményben, de az Arany János Gimnázium, Egészségügyi Szakképző és Közgazdasági Szakközépiskola esetében is (bár a HHH-s gyermekek száma nem kiugró) a HH-s gyermekek az összes tanuló 32%-át jelentik.

A középiskolák esetében a tanulók többsége a környező településekről jár be, a gyerekek nagyon eltérő életkörülmények közül érkeznek. Elsősorban azokon a településeken figyelhető meg a HH-s és HHH-s iskoláskorú gyerekek magas aránya, ahol nagy a roma népesség aránya: Hencidán, Pocsajban, Nagykerekin és Körösszakálban is legalább a gyerekek 90%-a ide tartozik. Ez az oka annak, hogy a középiskolákban ilyen magas a hátrányos helyzetűek aránya. Sajátos nevelési igényű tanulókat az Arany János Gimnázium kivételével minden intézményben találunk. Arányuk nem magas, nem éri el az országos átlagot.

4.6 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az egészségügyi és gyermekvédelmi szolgáltatásokhoz való hozzáférés a városban biztosított. A védőnői leterheltség az országos átlaghoz viszonyítva kimagaslóan kedvezőbb, figyelembe véve, hogy a jogszabály szerint a védőnő maximum 250 gyereket láthat el, illetve, hogy országos átlagban 300 gyerek ellátása jut egy védőnőre. A gyerekek egészségi állapotát befolyásoló tényezők között a védőnők problémaként említették a terhes nők és a fiatal anyák dohányzását, a rossz lakáskörülményeket és azt, hogy a szülők

anyagi helyzete nem teszi lehetővé a minőségileg megfelelő, vitamindús élelmiszer vásárlását a gyerekek részére.

Védőnői álláshelyek száma

	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	9	62,55
2009	10	57
2010	10	55,3
2011	10	51
2012	8	62

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Az egészségügyi ellátás gyermek szakorvosi ellátása vonatkozásában a város szintén nagyon kedvező helyzetben van. Négy házi gyermekorvosi körzetben - melyből egy jelenleg betöltetlen - , gyermek szakorvosok által biztosított az ellátás.

Gyermekorvosi ellátás jellemzői

	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Házi orvos által ellátott esetek száma	Gyermekorvos által ellátott esetek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott esetek száma
2008	0	n.a.	25659	83052
2009	0	n.a.	32531	81983
2010	0	n.a.	31012	79570
2011	0	n.a.	28812	78557
2012	0	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

4.7 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A város közoktatási, nevelési intézményeiben jelentős számban vannak hátrányos helyzetű gyerekek: a középiskolákban az összes tanuló 50%-a, általános iskolában 43 %-a, az óvodában a gyermekek 40,8 %-a hátrányos helyzetű. Magas, 18,5 % a HHH-s tanulók aránya a Bessenyei György Szakközépiskolában, és nagyon magas, 37 % az Eötvös József tagintézményben. A középiskolák esetében a tanulók többsége a környező településekről jár be, a gyerekek nagyon eltérő életkörülmények közül érkeznek. Elsősorban azokon a településeken figyelhető meg a HH-s és HHH-s iskoláskorú gyerekek magas aránya, ahol nagy a roma népesség aránya: Hencidán, Pocsajban, Nagykerekin és Körösszakálban is legalább a gyerekek 90%-a idetartozik. Ez az oka annak, hogy a középiskolákban ilyen magas a hátrányos helyzetűek aránya. Sajátos nevelési igényű tanulót az Arany János Gimnázium kivételével minden intézményben találunk. Arányuk nem magas, nem éri el az országos átlagot a sajátos nevelési igényű gyermekek aránya, sem az óvodai, sem az általános iskolai korosztály esetében. Képzésük 2 intézményben folyik, egyikben integráltan (II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola), másokban eltérő tanterv szerint, szakvélemény alapján szegregáltan (József Attila Általános Iskola Eltérő Tantervű Tagozata). Az óvodai korosztály esetén minden SNI- gyermeket integráltan nevelnek.

A fogyatékossgal élő gyermekek oktatási lehetősége megoldottnak mondható, a legtöbb óvoda és valamennyi általános iskola komplexen akadálymentesített, a gimnázium épülete szintén mind fizikailag mind info-kommunikációs értelemben akadálymentesített.

4.8 Kulcsproblémák összességé

Kulcsproblémák	Jellemző-e a településre?	Igényel-e beavatkozást?
Biztosított-e a településen a HH és HHH gyermekek, tanulók nyilvántartása?	igen	nem
Biztosított-e a településen (társulás területén) minden halmozottan hátrányos helyzetű gyerek számára, hogy óvodába járjon?	igen	nem
A település (társulás) alapfokú közoktatási intézményeiben fennáll-e szegregáció?	nem	nem
Biztosítottak, illetve (egyenlő mértékben) elérhető-e gyermekjóléti alapellátások a településen (társulásban) élők számára?	igen	nem
Biztosítottak, illetve (egyenlő mértékben) elérhető-e a településen (társulásban) élők számára a közoktatási szakszolgálati és szakmai szolgáltatási feladatok?	igen	nem

4.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Célcsoport	Következtetések		
	Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek meghatározása	Kapcsolódó intézkedés címe
A gyermekek helyzete	Alacsony iskolai végzettség - következménye a szakma megszerzésének hiánya, elhelyezkedési nehézségek	Pályaválasztási, pályaorientációs tanácsadások szervezése, megtervezése	Továbbtanulást segítő program
	Nagymértékű az igazolatlan iskolai hiányzások száma a településen	Családi tanulási programok megtervezése, célzott források megnyitása esetén ezek megszervezése	Iskolai hiányzások arányának csökkentése
	A gyermeket nevelő szülők a nem megfelelő időben igényelt ellátások miatt támogatásoktól esnek el a településen	Időben történő tájékoztatás, felhívás az intézmények és a hivatal részéről, hogy minden jogosult egyenlő eséllyel férhessen hozzá a támogatásokhoz	Gyermekvédelmi támogatások időben történő igénylésének elősegítése
	Szülők gyermeknevelési hiányosságai, melyek a tájékozatlanságból fakadnak, illetve a jó példák, gyakorlatok nem ismertek a szülők előtt	Életvezetési tanácsadások, prevenciós programok, egészséges életmódra nevelés, ezeket segítő programok megtervezése és célzott források megnyitása esetén ezek megszervezése	Neveljünk egészséges gyermekeket!
Gyermekek hasznos szabadidő eltöltési lehetőségeinek hiánya a településen, mely csökkenti a település megtartóerejét és nem biztosítja a gyermekek számára az egyenlő esélyű hozzáférést	Közösségi terek létrehozása a szabadidő kulturált körülmények közötti értelmes eltöltésére a településen célzott források bevonásával pályázatok útján	Hasznos szabadidő eltöltés	

	Nyári szociális gyermekétkeztetés hiánya a településen	Az önkormányzat költségvetési rendeletében erre a célra előirányzat betervezése	150 rászoruló gyermek nyári étkeztetése évente
--	--	---	--

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Az álláskereső nemek közötti megoszlására jellemző, hogy Magyarországon – Európában szokatlan módon – a női munkanélküliség szintje sokáig elmaradt a férfiakétól, 2004-ben a férfiak és nők munkanélküliségi rátája már megegyezett, 2005-ben pedig a nőkre 0,5 százalékponttal nagyobb érték volt jellemző. Térségünkben ezzel szemben ez az arány jelenleg 41-59%. Főleg a kistelepülések esetében magyarázható ez azzal, hogy kevés vállalkozással rendelkeznek, s a falvak fő munkáltatói az önkormányzatok és az általuk fenntartott intézmények, melyekben - sajátosságaikból fakadóan - jellemzőbb a női munkaerő foglalkoztatása

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő

	Munkavállalási korúak száma		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	5414	5629	436	580
2009	4479	5599	503	699
2010	5557	5566	489	675
2011	4174	5419	579	650
2012	5209	5167	n.a	n.a

Berettyóújfaluban 2008-2012 között a nemek közötti munkanélküliség aránya a következőképp alakult: a nők körében a munkanélküliség aránya a munkaképes korosztályon belül 10-12, 5%-os volt, míg a férfiak körében 8-13,8% között mozgott. Így az elmúlt 5 év viszonylatában elmondható, hogy a munkanélküliség nemek közötti megoszlása összességében közel hasonló, a település vonatkozásában nem beszélhetünk a nők esetében nehezebb munkához való hozzáférésről.

Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
				fő	%	fő	%	fő	%
2008	5736	5724	11460	436	3,8	580	5,0	1016	8,8
2009	5708	4590	10298	503	4,8	699	6,7	1202	11,6
2010	5697	5672	11369	489	4,3	675	5,9	1164	10,2
2011	5648	5607	11255	579	5,1	650	5,7	1229	10,9
2012	5167	4860	10773	n.a	n.a	n.a	n.a	1257	11,6

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az aktív korú lakosságon belül a városban magas a munkanélküliek aránya, azonban ez nem belüli diszkriminációt nem mutat, mindkét nemhez tartozókat hasonló mértékben sújtja.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Berettyóújfaluban számos intézmény és szervezet indít olyan képzéseket, illetve szervez programokat, melyek a nők munkaerő-piaci szerepének javítását szolgálja.

A Bihari Szabadművelődési és Népfőiskolai Egyesület – A család fája - A magtól az erdőig programja: A projekt általános célja a családhoz, a gyermekekhez, a gyermekvállaláshoz kapcsolódó társadalmi viszonyulás javítása, a családi élettel kapcsolatos negatív jelenségekkel szembeni prevenció megvalósítása. Fő cél az országos szemléletváltás előmozdítása, a családi szféra társadalmi jelentőségével kapcsolatban, integrált szolgáltatások nyújtásával a fiatal gyermekes családok támogatása – a kötelező önkormányzati alapellátási feladatokat kiegészítő eszközökkel –kis közösségi kezdeményezések útján. Az integrált szolgáltatásaink egyesítik a foglalkoztatási, családi, szülői és egészségfejlesztési támogató szolgáltatásokat, és az innovatív eszközöket.

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Berettyóújfalui Járási Hivatala I. Munkaügyi Kirendeltsége által meghirdetett képzési programok sokszínűségét több akkreditált képző intézmény biztosítja: Katedra 2000 Bt. (panziós, falusi vendéglátás), Debreceni TISZK (bútor és lakástextil eladó), BEROKT Bt. óvodai dajka, vendéglátó, eladó, LK-Europa Kft. (park gondozó, közterületek zöldövezeteinek karbantartója).

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettségű nők számára elhelyezkedést szinte kizárólagosan az önkormányzati és a városban működő állami intézmények közfoglalkoztatás útján betölthető munkahelyei kínálnak. Némileg enyhítik ezt a helyzetet mezőgazdasági idegymunkák.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A településen kevésbé érzékelhető hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás, azon belül is a bérkülönbség területén. Ez annak tudható be, hogy a lakosság jelentős része nem a privát szektorban tevékenykedik, hanem a közigazgatás, közszférában (hivatalok, oktatás, kórház). Ezeken a területeken a bérek a jogszabályokban meghatározott bértáblák szerint alakulnak, nemtől függetlenül. A privát szektoron belüli esetleges bérkülönbségről nem áll rendelkezésre adat.

e) A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A gyermekek elhelyezésének, napközbeni felügyeletének intézményi formái a városban adóttak.

A bölcsődei férőhelyek száma az elmúlt években a növekvő igényeknek megfelelően folyamatosan bővítésre került. Kapacitáskihasználtsága azonban még a 2012-es évben is 100%-os volt, és a bölcsőde kénytelen a meghatározott felvehető létszám fölötti jelentkezést elutasítani. További bővítésre lenne szükség mind helyszín, mind gondozók alkalmazása terén. Az óvodai férőhelyek száma a városban elegendő. Az iskolai napköziben a tanulók napközbeni ellátása biztosított.

Napjainkban sajnos gyakori jelenség az egy szülő család. A házasságok közel fele válással végződik, a kiskorú gyermekek az esetek többségében az anya gondozásában maradnak.

Állandó lakosság összesen	15.353	Férfi 7445	Nő 7908
Hajadon/nőtlen	6283	3479	2804
Házias	6116	3047	3069
Özvegy	1340	220	1120
Elvált	1550	675	875

Forrás: önkormányzati adatbázis

A gyermekeiket egyedül nevelő, dolgozó nők esetében jelent komoly problémát a munkaidővel összeegyeztethetetlen óvodai, iskolai nyitás, és zárás, az orvosi rendelési idő, stb. Ezen a helyzeten segíthetne esetükben a rugalmas munkaidő, vagy egyéb családbarát munkahelyi megoldások, melyekre jelenleg még nincs vagy csak elvétve van példa.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A városban védőnői szolgálat, házi gyermekorvos, járó- és fekvő betegellátó kórházi osztályok biztosítják az anyák és gyermekeik egészségügyi ellátásának hátterét. Az egy védőnőre jutó gyermekek száma nagyon kedvezően alakul a jogszabályban előírt maximum ellátott gyermeklétszámhoz (250 fő) és az országos átlaghoz (300 fő) képest.

Mint az az előző, gyermekekre vonatkozó fejezetben is kifejtésre került, fontos a szülők számára tanfolyamok, életvezetési tanácsadások szervezése. A szülők körében igény lenne a gyermekneveléssel, pályaválasztással kapcsolatos tanácsokra, de korábban megvalósított projektek alapján nyitottak a háztartási ismeretekről, betegápolásról, kertgondozásról, növénytermesztésről és állattenyésztésről szóló ismeretbővítésekre is. Jól hasznosulhatnak a prevenciós programok is, az egészséges életmódra nevelés, a munkaerő-piaci részvételhez szükséges készségek fejlesztése.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. tv. és a Büntető törvénykönyv tartalmazza. A családon belüli erőszakra nincs önálló tényállás, a párkapcsolati erőszakra jelenleg a Büntető törvénykönyv különböző tényállásai vonatkoznak, ld. testi sértés, zaklatás, távoltartás.

A nők elleni erőszak különböző formáira, vagy ugyanezeknek nem a párkapcsolaton belül megnyilvánuló formáira (pl. szexuális jellegű visszaélések) is a Büntető törvénykönyv releváns paragrafusai vonatkoznak.

A nők elleni erőszakos cselekményeket jelentős látencia jellemzi: sok eset soha nem kerül a hatóságok látókörébe.

A tapasztalatok azt mutatják, hogy a családon belüli erőszak és a nemi erőszak esetében a látencia akár tízszeres is lehet, vagyis csak minden tizedik eset jut valamely hatóság tudomására, ezért a meglévő adatokat érdemes alsó becslésként kezelni.

A Berettyóújfalui Rendőrkapitányság 2012. évre vonatkozó, közrend- és közbiztonság helyzetéről szóló beszámolója nem említi kifejezetten nők elleni erőszakot az erőszakos nem közösülés kivételével.

A rendőrkapitányság 31 településen látja el feladatát. Az összesített adatok alapján a személy elleni erőszakkal megvalósult – ismertté vált – bűncselekmények száma az elmúlt években nem csökkent. A házasság, család, nemi erkölcs elleni bűncselekmények száma pedig jelentős növekedést mutat.

Berettyóújfalú Város 2012.évi közbiztonsági és bűnügyi helyzetéről

Megnevezés	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
Személyek elleni bűncselekmények	259	255	360	311	312
- emberölés	3	2	1	1	1
- könnyű testi sértés	5	28	44	43	39
- súlyos testi sértés	166	148	199	135	148
Házasság, család, nem erkölcs elleni bűncselekmények:					
- erőszakos közösfülés	35	32	32	21	35
	1	6	1	2	1

Forrás: Beszámoló Berettyóújfalú Város 2012.évi közbiztonsági és bűnügyi helyzetéről

A bántalmazott nők (esetlegesen gyermekeikkel) a legközelebb Debrecenben működő Igazságügyi Szolgálat Áldozatsegítő Szolgálatához fordulhatnak, illetve krízishelyzetben a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat segítségével kereshetnek és nyerhetnek elhelyezést. Ebben a kérdésben számításba véve a szegény és megfélemlítettség nagy valószínűségét, a hangsúlyt a veszélyeztetettek tájékoztatására, felvilágosítására kell fordítani a lehetséges segítség igénybevételi lehetőségeiről. Ugyanennyire fontos a megelőzés és a társadalmi érzékenyítés ezekben a kérdésekben (pl. felvilágosító programok már az iskolában, a terhesgondozáson; plakátokkal).

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A városban és közvetlen közelségében anyaotthon vagy családok átmeneti otthona nem működik. Krízishelyzetbe kerülő anyák vagy családok elhelyezésében a családsegítő- és a gyermekjóléti szolgálat – több példa alapján – nyújt gyors és hatékony segítséget a lehetőségek felkutatásában, adott esetben az eljuttatás megszervezésében.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A nők szerepe a helyi közéletben nem elhanyagolható. Berettyóújfalú igazi iskolaváros, a pedagógusok között pedig magas a női dolgozók száma, de más területeken, vezető beosztásban is nagy számban találhatunk nőket. Néhány példa:

- Berettyóújfalú Város Önkormányzat Képviselő –testületének teljes létszáma 11fő, ebből 3 nő
- Az önkormányzat bizottságaiban (a képviselő-testületi tagokon kívül) 8 fő dolgozik, közülük 3 fő nő.

- A város nevelési-oktatási intézményeinek (tagintézményekre lebontva) száma: 16, ezek közül 10 intézmény vezetője nő.

- Az egyéb igazgatási szervek közül a Járási Hivatal, a Járási Tankerület, a ÁNTSZ, a Munkaügyi Központ vezetője ugyancsak nő.

- A városi sajtóorgánumok (rádió, TV, hírlap) közül a Bihari Hírlap főszerkesztője 20 éve mindig nő (immáron az ötödik)

Sok alapítvány és egyesület tevékenykedik a városon belül, női irányítással. A legtevékenyebb 15 civil szervezet vezetői közül 7 ugyancsak nő. Megemlítendő a Nők a 21. században Egyesület, melynek célja a társadalom női tagjai közéletben való részvételének, közéleti szereplésének, esélyegyenlőségének javítása érdekében kulturális, szabadidős és szociális tevékenység folytatása.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Az önkormányzat gesztorálásával megvalósult programok közül az Összefogás a jövőért, és a Kiútkereső projektek egyaránt az egyenjogúság, a családot irányító nők helyzetének javítása érdekében is jelentős eredményeket ért el.

Ezen túl a Bihari Szabadművelődési és Népfőiskolai Egyesület családsegítő programjai jelentősek. „Kerekérdő Családi Központ”-ja jogi, pszichológiai, fejlesztőpedagógiai tanácsadást nyújt, továbbá olyan családokat segítő szolgáltatásokat biztosít, mint ingyenes gyermekfelügyelet, tájékoztató szolgáltatások, munkaerő-piaci tréningek kismamáknak, pályakezdőknek, szociális felzárkóztató programok.

Hasonló célt szolgál a Bihari Szociális Szolgáltató Központ családsegítő és gyermekjóléti tevékenysége.

5.8 Kulcsproblémák összegzése

Kulcsproblémák	Jellemző-e a településre?	Igényel-e beavatkozást?
Van-e nemekre érzékeny adatgyűjtés, elemzés és értékelés az önkormányzat által felügyelt minden szakterületen?	Nem	igen
Van-e a településen célzottan a nők elleni erőszak áldozataival foglalkozó ellátás?	nem	igen
Biztosított-e a gyermeküket egyedül nevelő nők rugalmas munkavégzése az önkormányzati intézményekben?	nem	igen
Alkalmazkodnak-e az önkormányzat által fenntartott nevelési, oktatási, szociális intézmények a nők foglalkoztatási igényeihez?	nem	igen
Biztosított-e a nők részvétele a helyi döntéshozatalban?	igen	nem

5.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

Célcsoport	Következtetések		
	Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek meghatározása	Kapcsolódó intézkedés címe
Nők helyzete	Nemekre érzékeny adatgyűjtés hiánya szociális, egészségügyi, oktatási és foglalkoztatási területen a településen	Helyi esélyegyenlőségi információs adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport működtetése	Nemekre érzékeny adatgyűjtés
	Egyedülálló dolgozó anyák rugalmas munkavégzési lehetőségének hiánya a településen	Rugalmas munkavégzési lehetőség biztosítása egyedülálló, kisgyermekes anyák részére az önkormányzat által felügyelt intézményekben	Kisgyermekes anyák rugalmas munkaidő beosztása
	Gyermekneveléssel, egészséges életmóddal, háztartásvezetéssel kapcsolatos ismeretátadások hiánya a településen a célcsoport körében	Életvezetési tanácsadások, prevenciók programok, egészséges életmódra nevelés, ehhez kötődő programok tervezése és megszervezése célzott források bevonásával pályázati lehetőségek esetén	Éljünk okosan és egészségesen!
	Nők elleni, családon belüli erőszak elleni védekezés hiánya, látens probléma jelenléte a településen	Tájékoztató, felvilágosító programok tervezése szakmai szervezetek bevonásával	Nők áldozattá válásának megelőzése

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői

Nem csak települési, hanem országos, illetve európai tendencia is egyben a demográfiai átrendeződés, a csökkenő születésszám, a javuló egészségügyi ellátás nyomán megnövekvő élettartam és ennek következtében a nyugdíjas, idős társadalom arányának növekedése.

2012-ben a település öregedési indexe 119,36 %-os volt. Az öregedési index folyamatos növekedést mutat az elmúlt öt évben.

Természetes szaporodás

	Élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	135	203	-68
2009	138	194	-56
2010	123	193	-70
2011	108	210	-102
2012	N.a.	N.a.	N.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	2.856	2.580	110,6
2008	2.303	2.146	107,3
2009	2.361	2.131	110,7
2010	2.367	2.093	113,09
2011	2.371	2.041	116,16
2012	2.422	2.029	119,36

A 2012. évi állandó népességszám 15.439 fő volt, melyből az időskorú lakosság 2.371 fővel 15,35 %-ot képvisel. A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők számát évente összevetve az állandó népesség számával megállapítható, hogy a lakosság 30 %-a részesül ilyen ellátási formában, él ebből a jövedelemből. Ez a szám magába foglalja a rokkantsági és rehabilitációs ellátásokban részesülőket is, életkortól függetlenül.

Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	2036	2746	4782
2009	2027	2700	4727
2010	1993	2611	4604
2011	1963	2666	4629

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Időskorúak járadékában részesülők száma

	időskorúak járadékában részesülők száma
2008	10
2009	8
2010	9
2011	7
2012	7

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati nyilvántartás

Időskorúak járadékában az a nyugdíjkorhatárt betöltött személy részesülhet, aki saját jogú nyugdíjához nem rendelkezik elegendő szolgálati idővel. Jelenleg ebben az ellátásban részesülők száma alacsony, de ez a szám újabb korosztályok nyugdíjas korba lépésével növekedni fog, tekintettel a tartósan munkanélküliek magas számára.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) Idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottságával kapcsolatos adatok nem állnak rendelkezésre, de a helyi foglalkoztatási lehetőségek figyelembe vételével jelentéktelennek minősül.

A nyugdíjra való jogosultság megszerzése érdekében fokozott figyelmet igényel a közfoglalkoztatás megszervezésében a pályakezdők mellett az 55 év feletti korosztály is. Számukra a szabad munkaerő-piacon való elhelyezkedés még a támogatott foglalkoztatási lehetőségek mellett is nagyon nehéz.

b) Tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Az idősödő, elöregedő társadalmak egyik fontos feladata, hogy biztosítsa az idősebb korosztály számára a tevékeny időskor lehetőségét, a szabadidő hasznos eltöltésére irányuló programokhoz való hozzáférést.

Az utóbbi kapcsán több egyesület is működik a városban, amelyek az idős korosztály számára kínálnak programlehetőségeket. Ilyen például a Berettyóparti Nyugdíjasok Egyesülete, melynek célja a tagok emberi kapcsolatainak ápolása, az érdeklődés fenntartása, életmódformálás, egészségmegővés, vagy a hagyományörzés, különböző rendezvények, kirándulások, előadások tartása által. A Bihari Népművészeti Egyesület idősebb tagjai a hagyományos népi mesterségek - gyékény-, vessző- és szalmafonás, hímzés, agyagozás, nemezés, gyöngyfűzés, fafaragás, ötvösség – terén megszerzett tudásukat lelkesen adják át alkotótáborok, más rendezvények kézműves foglalkozásain az érdeklődő felnőtteknek, a növekvő nemzedékeknek.

A Bihar Községeiért Alapítvány törekszik az aktív nyugdíjas élet színterévé válni, többek között a házi praktikákat átadni a fiatalabb korosztálynak.

Az idős korral együtt járó egészségi problémák is létrehozhatnak szervezeteket, melyek hasonló gondokkal küzdő embereket tömörítenek (Diabetes Klub, ÉDES).

Az önkormányzat különböző társadalmi beilleszkedést segítő programjaiban (Összefogás a jövőért, Kiútkereső) az idős emberek élete során megszerzett tudásának, tapasztalatának (háztartás-vezetés, kertművelés, stb.) átadása a fiatalabb nemzedékek számára rendszerint visszatérő elem.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az egészségügyi szolgáltatásokhoz, ellátásokhoz való hozzáférés a város minden korcsoportja részére biztosított a házi orvosi és ügyeleti rendszer, a Gróf Tisza István Kórház és Rendelőintézet szakellátásai révén. A megfelelő életminőség fenntartása, az egészség – ezzel szoros összefüggésben – az önálló életképesség késő öregkorig való megőrzése érdekében fontos a hangsúlyt a betegségek megelőzésére, illetve a már kialakult betegségek időben történő kezelésének megkezdésére fektetni.

A szociális ellátó rendszer az idős, koruk vagy egészségi állapotuk miatt rászoruló emberek életkorához, egészségi állapotához megfelelő szolgáltatások nyújtását biztosítani tudja. Több szociális szolgáltató nyújtja ellátásait a városban:

- Bihari Szociális Szolgáltató Központ (BSZSZK): családsegítő szolgálat, gyermekjóléti szolgálat, házi segítségnyújtás, étkeztetés, idősek klubja,
- Berettyóújfalui Értelmi Fogyatékosok és Pszichiátriai Betegek Otthona Nonprofit Kft (BERÉPO Kft.): értelmi fogyatékosok és pszichiátriai betegek bentlakásos otthona, Idősek bentlakásos otthona és átmeneti elhelyezése,
- Bihari Humán Szolgáltató Központ: házi segítségnyújtás, étkeztetés, támogató szolgálat,
- Érted Vagyunk Szociális Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Bt.: házi segítségnyújtás,
- Magyar Pünkösdi Egyház Országos Cigánymisszió: házi segítségnyújtás, étkeztetés,
- Csiga-Ház (Összefogás Berettyószentmártonért Egyesület): fogyatékkal élők és pszichiátriai betegek nappali ellátása,
- Napsugár Gondozási Központ Pszichiátriai Betegek Nappali ellátó Intézménye (Remus Szociális Alapítvány): pszichiátriai betegek nappali ellátása.

Az idősek szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutásával kapcsolatban felmerülő probléma, hogy a BSZSZK által működtetett Idősek Klubja a szentmártoni városrészben található, ami sok idős ember számára nem, vagy nehezen megközelíthető. A berettyóújfalui városrészből a távolság miatt csak közösségi közlekedéssel tudnának oda eljutni, melyek megállóhelyei is távol esnek egyes városrészekről. Emiatt sok idős ember nem tudja igénybe venni. Megoldásként felmerülhet az idős emberek szállításának megszervezése napi rendszerességgel. Az Idősek Klubjának elhelyezésére szolgáló Berettyóújfalu, Puskin u. 58. szám alatti épület állaga megromlott, felújítása, korszerűsítése az idős emberek életkori igényeinek megfelelően indokolt. Egyben az ingatlan a szolgáltatás bővítésére is lehetőséget kínál az egykori női átmeneti szállás jelenleg használaton kívüli, felújításra szoruló épületrészeivel. Korszerűsítésével a BSZSZK szolgáltatása fogyatékosok nappali ellátását biztosító szakmai egységgel vagy csoporttal bővíthetne, melyre egyre nagyobb igény jelentkezik a városban.

Ezeknek a problémáknak, hiányoknak esetleges megoldási alternatívája lehet a Berettyóújfalu, Ady E. utca 2. szám alatti volt iskolaépület használaton kívüli tantermeinek felújítása és igénybe vétele.

64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

	64 év feletti lakosság száma		nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	fő		fő	%
2008	2303		38	1,65
2009	2361		44	1,86
2010	2367		43	1,81
2011	2371		48	2,02
2012	2624		50	1,9

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A városi rendezvényeken az idősebb korosztály segítőként, fellépőként és vendégként is szívesen látott. Az idősek tapasztalatára alapozva gyakran szerepelnek a rendezvények programjai között hagyományőrző bemutatók, vagy gasztronómiai programok. Mindemellett a civil szerveződések köré csoportosuló Népdalkörök és néptáncos csoportok programjai a fiatalabbak számára is üdítő. Az idős korosztály tapasztalatának, hagyományainak átadása a fiatalabbak részére lakosságmegtartó erejű lehet, ezért is fontos ösztönözni részvételüket a helyi kulturális programokon.

c) idősek informatikai jártassága

Az idős korúak informatikai jártasságára vonatkozóan megbízható adat nem áll rendelkezésre. Vélhetően azonban az idősek ilyen irányú ismeretei hiányoznak, vagy nagyon minimális ismerettel rendelkeznek. Különböző civil szervezetek igyekeznek az idősek informatikai képzésének lehetőségét biztosítani, mely egy fontos eleme annak, hogy az idős, fizikailag már kevésbé aktív korosztály is könnyebben tudjon kapcsolatokat fenntartani, információkhoz jutni. Ezt a kezdeményezést az Önkormányzatnak érdemes támogatnia

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A településen a Bihari Humán Szolgáltató Központ biztosít házi segítségnyújtást az idős korosztálynak, melynek célja, hogy a célcsoport tagjainak saját otthonukban nyújtsanak önálló életvitelük fenntartását, biztosító gondoskodást, valamint segítsük őket egészségi állapotuk, mentális állapotuk, vagy más problémáik megoldásában és mindennapi életükben.

6.5 Kulcsproblémák összegzése

Kulcsproblémák	Jellemző-e a településre?	Igényel-e beavatkozást?
Biztosított-e a településen az egészségügyi és szociális szolgáltatások összehangolása az idősedők és az idősek szükségleteinek és érdekeinek figyelembe vételével?	igen	nem
Biztosított-e a településen az idősek élethosszig való tanulásának támogatása, a digitális tananyagok hozzáférhetőségének biztosításával?	nem	igen
Biztosított-e a településen az idősek társadalmi, kulturális, civil életben való aktív részvétele?	igen	igen

Meghaladja-e a településen az 50 év felettek körében a regisztrált munkanélküliek számaránya a 10 százalékot?	igen	igen
Biztosított-e az idősek részvétele a helyi döntéshozatalban?	igen	nem

6.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Célcsoport	Következtetések		
	Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek meghatározása	Kapcsolódó intézkedés címe
Idősek helyzete	Öregségi nyugdíjhoz elegendő szolgálati idő hiánya miatt sokan esznek a juttatástól	Közfoglalkoztatás lehetőségének biztosítása 55 életév felett, hogy jogosultságot szerezhessenek a védett korban lévő személyek	Saját jogú nyugdíjhoz jutás támogatása
	Aktív, tevékeny időskor, közösségi élet, társas kapcsolatok hiánya a településen	Idősebb korosztály érdeklődésének megfelelő civil szerveződések segítése, ösztönzése	Civil szerveződések segítése az időskorúak igényeinek megfelelően
	Nincs az idősekre vonatkozó célzott adatgyűjtés, elemzés és értékelés, így nehezen hozható releváns és célzott intézkedés a célcsoporthoz kötődően	Helyi esélyegyenlőségi információs adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport működtetése	Időskorúakra érzékeny adatgyűjtés
	Egészségi problémák jelenléte az idősebb korosztálynál a településen	Egészség megőrzés, prevenció, szűrőprogramok szervezése, igénybevételének lehetőségét biztosítani a településen	Egészségben megőregedni
	Társas kapcsolatok ápolása, szabadidős programok hiánya, melyet a nehezen megközelíthető közösségi helyek okoznak	Idősek klubja látogatottságának, igénybe vételének növelése, közlekedési problémák megoldása	Idősek klubja könnyebb elérési lehetőségének megteremtése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Fogyatékkal élő személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

Berettyóújfalu 2009-ben készült esélyegyenlőségi tervéhez készített felmérés szerint a fogyatékossgal élők száma és fogyatékossguk típusa az alábbi volt:

	Számuk összesen:	Ebből 18 év alatti	Ebből 18 év feletti	Nyugdíjkor-határt betöltötték
Értelmi fogyatékosok	57 fő	35 fő	1 fő	21 fő
összesből - enyhe	15 fő	10 fő	3 fő	2 fő
- közép súlyos	29 fő	14 fő	n.a	15 fő
- súlyos	10 fő	5 fő	n.a	5 fő
Mozgássérültek	31 fő	6 fő	3 fő	2 fő
Látássérültek	8 fő	fő	2 fő	6 fő
Halmazottan	5 fő	5 fő	n.a	n.a

A városban fogyatékkal élő közül a legnagyobb számban az értelmi fogyatékosok élnek (57 fő). A fogyatékkal élők 59%-át alkotják. Jelentős létszámú csoport a mozgássérültek csoportja is, akik a csoport 32%-át alkotják. Az önkormányzat 2004. évben 471 fő számára állapította meg a mozgássérült személyek közlekedési támogatását. Az adatok rámutatnak, hogy a mozgássérültek csoportja egy- a házi orvosi szolgálatok visszajelzésénél – nagyobb csoport.

A pszichiátriai betegek száma 2003. évben a Területi Kórház Pszichiátriai osztályának adatai alapján 32 fő. A járóbeteg ellátásban 42 fő Berettyóújfalu lakhellyel rendelkezőt tartanak nyilván, akiknek a személyes gondoskodást nyújtó speciális alapellátása nem biztosított. A házi orvosi szolgálatok adatai alapján a

városban 14 fő pszichiátriai beteget tartanak nyilván. Az adatok közötti eltérés oka az lehet, hogy a szakellátáshoz fordulnak közvetlenül a betegek és így a házi orvosi szolgálatok nincs közvetlen információjuk a betegekről.

A KSH 2011.évi Hajdú-Bihar megyére vonatkozó népszámlálási adatai és elemzése alapján ennél Berettyóújfaluban is sokkal több és több típusú fogyatékkal élő ember él. A 2011. évi népszámlálási kérdőív a népesség egészségi állapotára vonatkozóan is tartalmazott kérdéseket, melyekre a válaszadás önkéntes volt, és az adatok a lakosság saját egészségi állapotáról alkotott szubjektív képét tükrözték. A veleszületett, vagy szerzett fogyatékoság mellett azokról a betegségekről nyilatkozhattak a kérdezettek, amelyek tartós, folyamatos kezelést igényelnek. 2011-ben 24,7 ezer fő nyilatkozott úgy, hogy van valamilyen testi, szellemi fogyatékosága, és mintegy 90 ezren tartották magukat tartós betegségben szenvedőnek. Egy személy többféle fogyatékoságot is megjelölhetett, így száz fogyatékosággal előre átlagosan 123 fogyatékoság jutott. A fogyatékosággal élők között a nők aránya magasabb, 53 százalék. Leggyakoribb a mozgásszervi fogyatékoság volt, amelyet a népesség 2,2 százaléka jelölt meg. E mellett a látó és hallószervi fogyatékoságok, illetve a pszichés sérülések fordultak elő nagyobb számban. Egyes típusok, a beszéd fogyatékoság és a beszédhiba, az autizmus a férfiaknál gyakrabban fordult elő, mint a nőknél.

A különböző fogyatékoságok típusuktól és erősségüktől függően jelentenek akadályt a fogyatékosággal élőknek. A fogyatékosággal élők fele jelölte a mindennapi életvitelt, ugyancsak fele a közlekedést nehézségként. Háromtizedüket az önellátásban, negyedüket a tanulásban, munkavállalásban akadályozta a fogyatékosága. A tartós betegségek az előbbinél kisebb nehézséget jelentenek az életvitelben. Az érintettek harmadát a mindennapi életvitelben, negyedüket a közlekedésben gátolta betegség.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A fogyatékkal élők és megváltozott munkaképességűek foglalkoztatásának helyzete Berettyóújfaluban sem optimális. Két akkreditált munkáltató alakított ki védett munkahelyeket a városban. A *PIREHAB Nonprofit Kft.* átlagosan 110 fő fogyatékkal élő és megváltozott munkaképességű dolgozó számára biztosít munkalehetőséget Berettyóújfaluban és környékén élők számára. A *Kézmű Nonprofit Kft.* A *BERÉPO* fogyatékkal élők bentlakásos otthonában nyújt munkavégzési/foglalkoztatási lehetősége a gondozottak részére.

A helyi munkáltatók elenyésző számban foglalkoztatnak megváltozott munkaképességű személyeket. Nyilvántartások erre a csoportra vonatkozóan nincsenek. A rendelkezésre álló adatok alapján a városban 62 fő megváltozott munkaképességű személyről van információ (25 fő rehabilitációs járadékos, 28 fő rehabilitációs ellátásban részesülő), közülük 25-en állnak munkaviszonyban. Ezen a helyzeten segíthetnek kiírásra kerülő programok (pl. TÁMOP 1.1.1. a megváltozott munkaképességűek munkába helyezése érdekében), melyek keretében a munkáltatók az igényelt munkaerő mellé támogatást igényelhetnek.

A megváltozott munkaképességű személyek, akik 30-50 %-ban munkaképesek a kormányhivatal rehabilitációs szakigazgatási szervétől szolgáltatás nyújtását igényelhetik (közvetítési lehetőség). A megváltozott munkaképességűek 4 órás foglalkoztatási jogviszonya szolgálati idő-szerzés vonatkozásában teljes munkaidejű foglalkoztatásnak minősül, ezért nagyon előnyös a nyugdíj jogosultság megszerzéséhez. Ezért nagyon fontos az információt eljuttatni az érintettekhez, lehetőségeikről a megfelelő információhoz juttatni őket.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élők általában rokkantsági, vagy rehabilitációs járadékban, ellátásban, valamint fogyatékkossági támogatásban részesülnek. Ezek mellett a szerény összegű ellátások mellett nagyon kívánatos lenne a munkajövedelem lehetősége. A megváltozott jogszabályi környezet azt a veszélyt is magában hordozza, hogy az érintettek átmenetileg ellátás nélkül maradhatnak. Ennek oka, hogy a régi típusú ellátásokban részesülőknek maguknak kell kérniük az egészségi állapotukra vonatkozó felülvizsgálatot, arra a korábbi gyakorlattól eltérően nem hivatalból, behívásra kerül sor. A nem időben benyújtott kérelem több hónapos, ellátás nélküli időszakhoz vezethet. Ebben a kérdésben a szociális ellátórendszernek segíteni kell az információnyújtással, kérelmek benyújtásának segítségével ezeket a személyeket.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A hátrányos megkülönböztetés létezhet, azonban erről nem állnak rendelkezésre adatok. Fontos azonban egyrészt a munkáltatókkal tudatosítani a fogyatékkal élők, megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásának lehetőségeit, másrészt a célcsoportban érintett személyekkel a munka általi társadalmi integráció lehetőségeit ismertetni és népszerűsíteni.

b) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

- A Hajdú – Bihar Megyei Kormányhivatal Rehabilitációs Szakigazgatási Szerve a megváltozott munkaképességű személyeknek, illetve az akkreditációval rendelkező foglalkoztatóknak nyújt segítséget az munkaerő igények összehangolásában.
- A Bihari Humán Szolgáltató Központ Támogató Szolgálat biztositja a fogyatékkal élő személyek és családtagjaik saját lakóhelyükön, lakókörnyezetükben történő segítségét személyre szabott, komplex szolgáltatások nyújtásával, ellátások közvetítésével.
Az igénybe vevő életvitelének megkönnyítése lakáson kívül (köz)szolgáltatások elérésének segítségével, valamint önállóságuk megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosítása gondozási terv alapján, amelyet a szolgálat az elláttal együtt készít az optimális fizikai, egészségügyi és mentális állapot javulása, szociális és érdekvédelmi helyzet javítása érdekében.
- Csiga-Ház (Összefogás Berettyószentmártonért Egyesület): fogyatékkal élők és pszichiátriai betegek nappali ellátása, foglalkozási lehetőségek, szabadidős programok nyújtása.

A városban régóta érdekképviselői szervként fejt ki tevékenységét a Hajdú-Bihar Megyei Mozgáskorlátozottak Egyesületének Berettyóújfalui Csoportja, valamint a Vakok és Gyengénlátók Egyesülete is törekedett helyi képviselő kialakítására az utóbbi években.

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A településen az akadálymentesítettség szintje az elmúlt években sokat javult.

A főképp európai uniós támogatások által megvalósuló beruházások során egy kivétellel minden óvodában történtek akadálymentesítési fejlesztések, melyek fizikai akadálymentesítést jelentettek, de néhány esetben infó- kommunikációs akadálymentesítés is történt. Az általános iskolák mindegyikében komplex (fizikai és infó- kommunikációs) akadálymentesítés történt. A középiskolák közül eddig csak a gimnáziumban történt komplex akadálymentesítés.

Minden beruházásnál, fejlesztésnél az önkormányzat nagy hangsúlyt fektet a fogyatékkal élők esélyegyenlőségére. A Polgármesteri Hivatal kihelyezett ügyfélszolgálatára szintén teljes körűen akadálymentesített, valamint a volt Megyeháza-jelenleg Járási Hivatal újonnan épített része. A 2011-ben elkészült rendezvényház, és mozi épület alsó szintjein szintén megtörtént a komplex akadálymentesítés.

Azonban még mindig vannak olyan közcélokot szolgáló intézmények, melyek a fogyatékkal élők számára nem elérhetőek, ilyen például a Művelődési Ház épülete, melynek felújítására és akadálymentesítésére az önkormányzat pályázatot nyújtott be, továbbá a város közterületeinek járda-úttest kapcsolata sem mindenhol akadálymentesített.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Esélyegyenlőségi szempontból áttekintendők a város info- kommunikációs rendszerei, azok folyamatos átalakítása, korszerűsítése a fogyatékkal élők információhoz jutásának, szolgáltatások, programok és lehetőségek igénybevétele érdekében (polgármesteri hivatal, sportcsarnok, uszoda, város honlapja, közlekedési lámpák, stb.).

Az egészséges emberek érzékenyítése, a sérült emberek alkotómunkájának elismerése céljából hasznos lehet közös kiállítás megszervezése az alkotók munkáiból megfelelő akadálymentesített helyszínen.

7.4 Kulcsproblémák összegzése

Kulcsproblémák	Jellemző-e a településre?	Igényel-e beavatkozást?
A közszférában arányuknak megfelelő mértékben dolgoznak-e fogyatékkal élő munkavállalók a településen?	Nem	nem
Az önkormányzat által fenntartott tömegközlekedési rendszerek megfelelnek-e az egyenlő hozzáférés követelményeinek?	nem	nem
Biztosított-e az akadálymentesítés az önkormányzati intézményekben?	Részben	igen
A szociális alapellátás szolgáltatásai hozzáférhetőek és elérhetőek-e a fogyatékkal élő emberek számára?	Részben	igen
A szociális szakellátás szolgáltatásai segítik-e a fogyatékkal élő emberek rehabilitációját?	igen	nem

7.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Célcsoport	Következtetések		
	Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek meghatározása	Kapcsolódó intézkedés címe
Fogyatékkal élők helyzete	Adathiány a fogyatékkal élők számáról, fogyatékoság típusáról, megváltozott munkaképességűekről, mely gátolja a célzott intézkedések kialakítását a célcsoportra vonatkozóan	Helyi esélyegyenlőségi információs adatgyűjtő és adatalemző munkacsoport működtetése	Adatgyűjtés a fogyatékkal élők, megváltozott munkaképességűek vonatkozásában
	Munkavállalási esélyek alacsony szintje, alacsony foglalkoztatottsági arány a célcsoport körében	A fogyatékkal élők, megváltozott munkaképességűek regisztrációja a rehabilitációs szakigazgatási szervnél	Fogyatékkal élők, megváltozott munkaképességűek foglalkoztatási esélyeinek javítása
	Egészségkárosodás megállapítására vonatkozó felülvizsgálati kérelmek késedelmes benyújtása miatt ellátás megszűnése	Figyelem felhívás, tájékoztatás a felülvizsgálat időben való kezdeményezésére	Ellátásra való jogosultság fenntartása
	Közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés nem biztosított	Városháza, közterületek, akadálymentesítettségének felmérése, javítása célzott források bevonásával	Akadálymentesítettség javítása a városházán és a közterületeken
	Helyi foglalkoztatók, lakosság kellő érzékenységének hiánya	Közös szabadidő szervezése s, kulturális események	Fogyatékkal élők helyzetének, értékeinek megismerése

8. Helyi partnerség

A 3-7. pontban szereplő célcsoportok élethelyzetének javításával kapcsolatban együttműködő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések bemutatása:

Partner megnevezése	Az együttműködés területe	Érintett esélyegyenlőségi célcsoportok	Az együttműködés formája
Oktatási-nevelési intézmények (óvodák, iskolák) civil szervezetek diák-önkormányzatok	Gyermekek szabadidejének hasznos eltöltésére irányuló programok támogatása	gyermekek	Együttműködési megállapodások, közös projektek
Egyházak (Berettyóújfalui Református Egyház, Katolikus Egyház, Baptista Gyülekezet)	Adatgyűjtés	komplex	alkalomszerű
Civil szervezetek (Bihari Múzeumért Alapítvány, Bihari Múzeum Baráti Köre, Bihari Népművészeti Egyesület, Bihari Természetbarát Egyesület, Berettyó-parti Nyugdíjasok Egyesülete)	szabadidő hasznos eltöltésére irányuló programok szervezése, közös megvalósítása	Komplex	Együttműködési megállapodások
Érdekvédelmi civil szervezetek (Mozgáskorlátozottak Egyesületének Berettyóújfalui Csoportja, Vakok és Gyengénlátók Egyesülete helyi szervezete, Igazgyöngy Alapítvány)	Adat, információgyűjtés	Komplex	alkalomszerű
Türr István Képző és Kutató Intézet	Közös projektmegvalósítás az esélyegyenlőség érdekében	komplex	projektszintű
Roma Nemzetiségi Önkormányzat	Adatszolgáltatás	Romák	alkalomszerű

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) A helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába.**

A Berettyóújfalu Város Önkormányzata a Helyi esélyegyenlőségi program megalkotásába bevont rengeteg érintett intézményt és szervezetet, továbbá a programban meghatározott célok megvalósításában is együtt kíván működni a civil szervezetek, intézmények, egyházak, kisebbségi önkormányzat képviselőivel, mely együttműködéseket az évente többször megszervezendő esélyegyenlőségi szakmai fórumokon keresztül kívánunk megvalósítani, ahova minden érintett meghívásra kerül.

- b) Az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.**

Az esélyegyenlőségi intézkedések hatását a lakosság visszajelzéseiből lehet a legjobban leszűrni. Ehhez minden érdeklődő számára hozzáférhetővé kell tenni a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, az intézkedéseket, a fórumbeszélgetések időpontját. Erre a legalkalmasabb eszköz a település honlapja, ahol érdeklődés esetén külön fórum is készülhet.

Intézkedési terv

1. A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Következtetések					
Célcsoport	Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek meghatározása	Kapcsolódó intézkedés címe	Sorszám	
1. Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Regisztrált munkanélküliek között magas a pályakezdő korúak és a tartósan munkanélküliek aránya	Közfoglalkoztatás keretében, vagy pályázati lehetőségek kihasználásával munkatapasztalat szerzésre, munkába vonásra lehetőséget teremteni	Közfoglalkoztatás kiszélesítése	1./1	
	A regisztrált munkanélküliek között nagy az alacsony iskolai végzettségűek száma	Felnőtt oktatási, képzési program keretében 8 általános iskolai végzettség, hiányszakma megszerzésére lehetőséget biztosítani Kapcsolattartás a Türr István Képző és Kutató Intézzel.	Felnőttek felzárkóztató képzése, szakmaszerzése	1./2	
	FHT-ra jogosultak nagy számban vesztek el a támogatás a 30 napos munkavégzési kötelezettség nem teljesítése miatt	Önkéntes munka lehetőségének megismertetése szélesebb körben, rövid távú közfoglalkoztatásba bevonása a támogatottak nagyobb hányadának		Ellátásmegőrző munkavégzési lehetőségek teremtése	1./3
	Képzett esélyegyenlőségi munkatárs hiány az önkormányzatnál	Kijelölt esélyegyenlőségi munkatárs képzésének biztosítása		Esélyegyenlőségi szakemberképzés	1./4
	Adatgyűjtés hiánya a közszolgáltatásokhoz való hozzáférésről, azok igénybevételeiről a hátrányos helyzetű csoportok körében	Helyi esélyegyenlőségi információs, adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport működtetése		Romákra, hátrányos helyzetűekre vonatkozó adatgyűjtés	1./5

	<p>Alacsony iskolai végzettség - következménye a szakma megszerzésének hiánya, elhelyezkedési nehézségek</p> <p>Nagymértékű az igazolatlan iskolai hiányzások száma a településen</p> <p>A gyermeket nevelő szülők a nem megfelelő időben igényelt ellátások miatt támogatásoktól esnek el a településen</p> <p>Szülők gyermeknevelési hiányosságai, melyek a tájékozatlanságból fakadnak, illetve a jó példák, gyakorlatok nem ismertek a szülők előtt</p> <p>Gyermekek hasznos szabadidő eltöltési lehetőségeinek hiánya a településen, mely csökkenti a település megtartóerejét és nem biztosítja a gyermekek számára az egyenlő esélyű hozzáférést</p>	<p>Pályaválasztási, pályaaorientációs tanácsadások szervezése, megtervezése</p> <p>Családi tanulási programok megtervezése, célzott források megnyitása esetén ezek megszervezése</p> <p>Időben történő tájékoztatás, felhívás az intézmények és a hivatal részéről, hogy minden jogosult egyenlő eséllyel férhessen hozzá a támogatásokhoz</p> <p>Élvezetési tanácsadások, prevenciók programok, egészséges életmódra nevelés, ezeket segítő programok megtervezése és célzott források megnyitása esetén ezek megszervezése</p> <p>Közösségi terek létrehozása a szabadidő kulturált körülmények közötti értelmes eltöltésére a településen célzott források bevonásával pályázatok útján</p> <p>Az önkormányzat költségvetési rendeletében erre a célra előirányzat betervezése</p>	<p>Továbbtanulást segítő program</p> <p>Iskolai hiányzások arányának csökkentése</p> <p>Gyermekvédelmi támogatások időben történő igénylésének elősegítése</p> <p>Neveljünk egészséges gyermekeket!</p> <p>Hasznos szabadidő eltöltés</p> <p>150 rászoruló gyermek nyári étkeztetése évente</p>	<p>2./1</p> <p>2./2</p> <p>2./3</p> <p>2./4</p> <p>2./5</p> <p>2./6</p>
<p>2. Gyermekek</p>				

	<p>Nemekre érzékeny adatgyűjtés hiánya szociális, egészségügyi, oktatási és foglalkoztatási területen a településen</p> <p>Egyedülálló dolgozó anyák rugalmas munkavégzési lehetőségeinek hiánya a településen</p> <p>Gyermekneveléssel, egészséges életmóddal, háztartásvezetéssel kapcsolatos ismeretátadások hiánya a településen a célcsoport körében</p> <p>Nők elleni, családon belüli erőszak elleni védekezés hiánya, látens probléma jelenléte a településen</p>	<p>Helyi esélyegyenlőségi információs adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport működtetése</p> <p>Rugalmas munkavégzési lehetőség biztosítása egyedülálló, kisgyermekes anyák részére az önkormányzat által felügyelt intézményekben</p> <p>Életvezetési tanácsadások, prevenciós programok, egészséges életmódra nevelés, ehhez kötődő programok tervezése és megszervezése célzott források bevonásával pályázati lehetőségek esetén</p> <p>Tájékoztató, felvilágosító programok tervezése szakmai szervezetek bevonásával</p>	<p>Nemekre érzékeny adatgyűjtés</p> <p>Kisgyermekes anyák rugalmas munkaidő beosztása</p> <p>Éljünk okosan és egészségesen!</p> <p>Nők áldozattá válásának megelőzése</p>	<p>3./1</p> <p>3./2</p> <p>3./3</p> <p>3./4</p>
<p>4. Idősek</p>	<p>Öregégi nyugdíjhoz elegendő szolgálati idő hiánya miatt sokan elesnek a juttatástól</p> <p>Aktív, tevékeny idősor, közösségi élet, társas kapcsolatok hiánya a településen</p> <p>Nincs az idősekre vonatkozó célzott adatgyűjtés, elemzés és értékelés, így nehezen hozható releváns és célzott intézkedés a célcsoporthoz kötődően</p>	<p>Közfoglalkoztatás lehetőségének biztosítása 55 életév felett, hogy jogosultságot szerezhessenek a védett korban lévő személyek</p> <p>Idősebb korosztály érdeklődésének megfelelő civil szerveződések segítése, ösztönzése</p> <p>Helyi esélyegyenlőségi információs adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport működtetése</p>	<p>Saját jogú nyugdíjhoz jutás támogatása</p> <p>Civil szerveződések segítése az időskorúak igényeinek megfelelően</p> <p>Időskorúakra érzékeny adatgyűjtés</p>	<p>4./1</p> <p>4./2</p> <p>4./3</p>

	Egészségi problémák jelenléte az idősebb korosztálynál a településen	Egészség megőrzés, prevenció, szűrőprogramok szervezése, igénybevételének lehetőségét biztosítani a településen	Egészségben megőregedni	4./4
	Társas kapcsolatok ápolása, szabadidős programok hiánya, melyet a nehezen megközelíthető közösségi helyek okoznak	Idősek klubja látogatottságának, igénybe vételének növelése, közlekedési problémák megoldása	Idősek klubja könnyebb elérési lehetőségének megteremtése	4./5
	Adathiány a fogyatékkal élők számáról, fogyatékosok típusáról, megváltozott munkaképességekről, mely gátolja a célzott intézkedések kialakítását a célcsoportra vonatkozóan	Helyi esélyegyenlőségi információs adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport működtetése	Adatgyűjtés a fogyatékkal élők, megváltozott munkaképességűek vonatkozásában	5./1
5. Fogyatékkal élők	Munkavállalási esélyek alacsony szintje, alacsony foglalkoztatottsági arány a célcsoport körében	A fogyatékkal élők, megváltozott munkaképességűek regisztrációja a rehabilitációs szakigazgatási szervnél	Fogyatékkal élők, megváltozott munkaképességűek foglalkoztatási esélyeinek javítása	5./2
	Egészségkárosodás megállapítására vonatkozó felülvizsgálati kérelmek késedelmes benyújtása miatt ellátás megszűnése	Figyelem felhívás, tájékoztatás a felülvizsgálat időben való kezdeményezésére	Ellátásra való jogosultság fenntartása	5./3
	Közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés nem biztosított	Városháza, közterületek, akadálymentesítésének felmérése, javítása célzott források bevonásával	Akadálymentesítetttség javítása a városházán és a közterületeken	5./4
	Helyi foglalkoztatók, lakosság kellő érzékenységeinek hiánya	Közös szabadidő szervezése s, kulturális események	Fogyatékkal élők helyzetének, értékeinek megismerése	5./5

2. Az intézkedési területek részletes kifejtése

1./1

Az intézkedés címe	Közfoglalkoztatás kiszélesítése	
Az intézkedés pontos célcsoportja	Mélyszegénységben élők, romák (Regisztrált munkanélküliek , pályakezdő fiatalok)	
Az intézkedés-sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0 foglalkoztatott a célcsoportból
	Célérték	Közfoglalkoztatásba bevontak számának növelése a célcsoportból
Célérték elérésének dátuma	2013. december 31.	
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	nem releváns	
Az intézkedés tartalma	Közfoglalkoztatás keretében, vagy pályázati lehetőségek kihasználásával munkatapasztalat szerzésre, munkába vonásra lehetőséget teremteni	
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Közfoglalkoztatottak munkaszerződése	
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások	Belügyminisztérium közmunka pályázata	
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Társadalmi együttműködés révén	

Az intézkedés címe		Felnőttek felzárkóztató képzése, szakmaszerzése
Az intézkedés pontos célcsoportja		Tartósan munkanélküliek: romák, mélyszegénységben élők
Az intézkedés-sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0 fő
	Célérték	8. általános iskolai végzettséget megszerzett, szakmát szerzett regisztrált munkanélküliek
Célérték elérésének dátuma		2015. július 1.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Nem releváns
Az intézkedés tartalma		Felnőtt oktatási, képzési program keretében 8 általános iskolai végzettség, hiányszakma megszerzésére lehetőséget biztosítani Kapcsolattartás a Türr István Képző és Kutató Intézettel.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Iskolai végzettséget, szakma megszerzését igazoló dokumentumok
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Pályázati források
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Társadalmi együttműködés

Az intézkedés címe		Ellátásmegőrző munkavégzési lehetőségek teremtése
Az intézkedés pontos célcsoportja		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosultak
Az intézkedés- sel elérni kívánt.cél	Kiinduló érték	0 (41 megszüntetett FHT?)
	Célérték	Évenként 1 tájékoztató tartása önkéntes munkavégzés lehetőségéről
Célérték elérésének dátuma		2014. július 1.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		nem releváns
Az intézkedés tartalma		Önkéntes munka lehetőségének megismertetése szélesebb körben, rövid távú közfoglalkoztatásba bevonása a támogatottak nagyobb hányadának
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Tájékoztató jelenléti ívei / 30 napos munkavégzési kötelezettség miatt megszünt ellátások csökkenő száma
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Humán erőforrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Társadalmi, szakmai együttműködés révén

Az intézkedés címe		Esélyegyenlőségi szakemberképzés
Az intézkedés pontos célcsoportja		Romák és/vagy mélyszegénységben élők
Az intézkedés-elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0 képzett esélyegyenlőségi munkatárs
	Célérték	1 képzett esélyegyenlőségi munkatárs
Célérték elérésének dátuma		2014. július 1.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Nem releváns
Az intézkedés tartalma		Kijelölt esélyegyenlőségi munkatárs képzésének biztosítása
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Munkaköri leírás, képesítés megszerzése
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Képzés díja
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Intézményesülés révén

Az intézkedés címe		Romákra, hátrányos helyzetűekre vonatkozó adatgyűjtés
Az intézkedés pontos célcsoportja		Romák és/vagy mélyszegénységben élők
Az intézkedés-sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0 munkacsoport
	Célérték	1 munkacsoport
Célérték elérésének dátuma		2013. december 31
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Nem releváns
Az intézkedés tartalma		Helyi esélyegyenlőségi információs, adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport működtetése
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		munkaterv
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Humán erőforrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Társadalmi együttműködés

Az intézkedés címe		Továbbtanulást segítő program
Az intézkedés pontos célcsoportja		gyerekek
Az intézkedés-sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0 tanácsadás
	Célérték	Megtartott pályaválasztási, pályaaorientációs tanácsadások
Célérték elérésének dátuma		2013. július 1.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Nem releváns
Az intézkedés tartalma		Pályaválasztási, pályaaorientációs tanácsadások szervezése az alacsony iskolai végzettség következményeként jelentkező szakma hiány, elhelyezkedési nehézségek megelőzése
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Jelenléti ívek
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Humán erőforrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Társadalmi és szakmai együttműködések révén

Az intézkedés címe	Iskolai hiányzások arányának csökkentése	
Az intézkedés pontos célcsoportja	gyermek	
Az intézkedés-sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0 családi tanulási program
	Célérték	Családi tanulási programok megvalósulása
Célérték elérésének dátuma	2013. július 1.	
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Nem releváns	
Az intézkedés tartalma	Nagymértékű iskolai hiányzások megszüntetése, megelőzése érdekében a tanulás fontosságának, értékének elfogadtatása a szülővel és a gyermekkel, az együtt tanulás révén	
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Jelenléti ív, fotódokumentáció, beszámoló	
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások	Humán erőforrás TÁMOP-5.1.3 „Összefogás a jövőért” projekt	
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Társadalmi együttműködés révén	

Az intézkedés címe		Gyermekvédelmi támogatások időben történő igénylése
Az intézkedés pontos célcsoportja		Gyermeket nevelő szülők
Az intézkedés- sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0 számú tájékoztatás helyi médiában
	Célérték	Folyamatos tájékoztatás helyi médiában
Célérték elérésének dátuma		Folyamatos
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Nem releváns
Az intézkedés tartalma		Időben történő tájékoztatás, felhívás az intézmények és a hivatal részéről a gyermekvédelmi törvény alap igényelhető jogosultságok jogvesztő határidőkről a város honlapján, Bihari Hírlapban, tájékoztató plakátokon
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Megjelenő figyelemfelhívások száma
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Nem releváns
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Társadalmi együttműködés révén

Az intézkedés címe		Neveljük egészséges gyermekeket
Az intézkedés pontos célcsoportja		Gyermekek
Az intézkedés-sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0 tanácsadás
	Célérték	Tanácsadások, programok
Célérték elérésének dátuma		2013.július 1.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Nem releváns
Az intézkedés tartalma		Életvezetési tanácsadások, prevenciós programok, egészséges életmódra nevelés, ezeket segítő programok megtervezése és célzott források megnyílása esetén ezek megszervezése
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Beszámoló, fotó dokumentáció
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Humán erőforrás, „Összefogás a jövőért” program
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Társadalmi és szakmai együttműködés révén

Az intézkedés címe	Hasznos szabadidő eltöltés	
Az intézkedés pontos célcsoportja	Gyermekek	
Az intézkedés-sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	Nem releváns
	Célérték	1 a fiatalok szabadidős programjait szolgáló helyszín
Célérték elérésének dátuma	2015. július	
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Nem releváns	
Az intézkedés tartalma	Közösségi terek létrehozása a szabadidő kulturált körülmények közötti értelmes eltöltésére a településen célzott források bevonásával pályázatok útján	
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Beszámoló, fotó dokumentáció	
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások	Humán erőforrás, „Összefogás a jövőért” program	
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Társadalmi együttműködés révén	

Az intézkedés címe	150 rászoruló gyermek nyári étkeztetése évente	
Az intézkedés pontos célcsoportja	Gyermekek	
Az intézkedés-sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0
	Célérték	150 gyermek nyári szociális étkeztetése
Célérték elérésének dátuma	2014. szeptember 30.	
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Nem releváns	
Az intézkedés tartalma	Az önkormányzat költségvetési rendeletében erre a célra előirányzat betervezése	
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Gyermekek nyári szociális étkeztetése pályázat elszámolása a MÁK felé	
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások	Önkormányzati előirányzat, pályázati forrás	
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Társadalmi együttműködés révén	

Az intézkedés címe		Nemekre érzékeny adatgyűjtés
Az intézkedés pontos célcsoportja		Nők
Az intézkedés-sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0 munkacsoport
	Célérték	1 munkacsoport
Célérték elérésének dátuma		2013. december 31
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Nem releváns
Az intézkedés tartalma		Helyi esélyegyenlőségi információs, adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport létrehozása, működtetése
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		munkaterv
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Humán erőforrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Társadalmi együttműködés révén

Az intézkedés címe		Kisgyermekes anyák rugalmas munkaidő beosztása
Az intézkedés pontos célcsoportja		Egyedülálló anyák
Az intézkedés-sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0 szabályzat az önkormányzat és intézményei vonatkozásában
	Célérték	1 szabályzat a rugalmas munkaidő bevezetésére
Célérték elérésének dátuma		folyamatos
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Nem releváns
Az intézkedés tartalma		Rugalmas munkavégzési lehetőség biztosítása egyedülálló kisgyermekes anyák részére az önkormányzat által felügyelt intézményekben
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Rugalmas munkaidő megállapítását rögzítő munkaköri leírások
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Nem releváns
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Munkáltatói, fenntartói döntés révén

Az intézkedés címe		Éljünk okosan és egészségesen!
Az intézkedés pontos célcsoportja		Családos nők
Az intézkedés-elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0 tanácsadás
	Célérték	Tanácsadások, programok
Célérték elérésének dátuma		2013. július 1.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Nem releváns
Az intézkedés tartalma		Gyermekneveléssel, egészséges életmóddal, háztartásvezetéssel kapcsolatos ismeret-átadások: életvezetési tanácsadások, prevenciós programok, egészséges életmódra nevelés eszközeivel
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Jelenléti ívek, beszámolók, fotó dokumentáció
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Humán erőforrás, „Összefogás a jövőért” program
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Társadalmi együttműködés révén

Az intézkedés címe		Nők áldozattá válásának megelőzése
Az intézkedés pontos célcsoportja		Nők
Az intézkedés-sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0 tanácsadás, program
	Célérték	Tanácsadások, programok
Célérték elérésének dátuma		2013. július 1.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Nem releváns
Az intézkedés tartalma		Tájékoztató, felvilágosító programok a nők elleni, családon belüli erőszak elleni védekezés, segítségkérés lehetőségeiről
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Beszámolók, jelenléti ívek
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Humán erőforrás, „Összefogás a jövőért” program
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Társadalmi együttműködés révén

Az intézkedés címe		Saját jogú nyugdíjhoz jutás támogatása
Az intézkedés pontos célcsoportja		55 év feletti munkanélküliek
Az intézkedés-sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	Nem releváns
	Célérték	Nem releváns
Célérték elérésének dátuma		folyamatos
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Nem releváns
Az intézkedés tartalma		Öregségi nyugdíjra jogosító szolgálati idő megszerzésének lehetőségéhez segíteni az 55 életév feletti munkanélkülieket, közfoglalkoztatásba bevonással
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		55 év feletti közfoglalkoztatásba vontak munkaszerződésai
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Belügyminisztérium közmunka és közfoglalkoztatási programjai
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Társadalmi együttműködések révén

Az intézkedés címe		Civil szerveződések segítése az időskorúak igényeinek megfelelően
Az intézkedés pontos célcsoportja		Időskorúak
Az intézkedés-sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0 civil szervezet
	Célérték	Időskorúakat (is) tömörítő civil szervezetek alakulása
Célérték elérésének dátuma		2013. július 1.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Nem releváns
Az intézkedés tartalma		Aktív, tevékeny időskor, közösségi élet, társas kapcsolatok hiánya miatt az idősebb korosztály érdeklődésének megfelelő civil szerveződések segítése, ösztönzése
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Alapítvány, egyesület alapító okirata, vagy meglévő civi szervezetek beszámolója időskorú tagok csatlakozásáról
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Humán erőforrás, „Összefogás a jövőért” program
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Társadalmi együttműködés révén

Az intézkedés címe		Időskorúakra érzékeny adatgyűjtés
Az intézkedés pontos célcsoportja		Idős emberek
Az intézkedés-sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0 munkacsoport
	Célérték	1 munkacsoport
Célérték elérésének dátuma		2013. december 31
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Nem releváns
Az intézkedés tartalma		Helyi esélyegyenlőségi információs, adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport létrehozása, működtetése
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		munkaterv
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Humán erőforrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Társadalmi együttműködés révén

Az intézkedés címe		Egészségben megőregedni
Az intézkedés pontos célcsoportja		Idős emberek
Az intézkedés-sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0 program
	Célérték	Egészségügyi szűrőprogram
Célérték elérésének dátuma		folyamatos
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Nem releváns
Az intézkedés tartalma		Egészségi problémák kialakulásának megelőzése, prevenció, szűrőprogramok szervezése, igénybevétele, a betegségek időben történő kezelésének megkezdése érdekében
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Beszámoló, fotódokumentáció
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Humán erőforrás, háziorvosok által a svájci alapból elnyert pályázat egészségügyi szűrőprogramokra, „Összefogás a jövőért” program
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Társadalmi és szakmai együttműködések révén

Az intézkedés címe		Idősek klubja könnyebb elérési lehetőségének megteremtése
Az intézkedés pontos célcsoportja		Időskorúak
Az intézkedés-sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	Nehezen elérhető Idősek klubja
	Célérték	Idősek közösségi szállításának megoldása az Idősek Klubjába vagy Idősek Klubja áthelyezése a felújított Berettyóújfalu, Ady E. u. 2. szám alatti kihasználatlan épületrészbe
Célérték elérésének dátuma		2013. július 1.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Nem releváns
Az intézkedés tartalma		Idősek klubja látogatottságának, igénybe vételének növelése, közlekedési problémák megoldása, ezáltal az idősek társas kapcsolatai ápolása, szabadidős programok elérhetővé tétele
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Idősek Klubja igénybe vételének növekedése
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Pályázati erőforrások
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Társadalmi együttműködés révén

Az intézkedés címe		Adatgyűjtés a fogyatékkal élők, megváltozott munkaképességűek vonatkozásában
Az intézkedés pontos célcsoportja		Fogyatékkal élők, megváltozott munkaképességűek
Az intézkedés-elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0 munkacsoport
	Célérték	1 munkacsoport
Célérték elérésének dátuma		2013. december 31.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Nem releváns
Az intézkedés: tartalma		Helyi esélyegyenlőségi információs, adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport létrehozása, működtetése
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		munkaterv
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Humán erőforrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Társadalmi együttműködés révén

Az intézkedés címe		Fogyatékkal élők, megváltozott munkaképességűek foglalkoztatási esélyeinek javítása
Az intézkedés pontos célcsoportja		Fogyatékkal élők, megváltozott munkaképességűek
Az intézkedés-elérni kívánt cél	Kiinduló érték	Nem releváns
	Célérték	
Célérték elérésének dátuma		Folyamatos
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Nem releváns
Az intézkedés tartalma		Fogyatékkal élők, megváltozott munkaképességűek regisztrációja a rehabilitációs szakigazgatási szervnél elhelyezkedési esélyeik javítása érdekében
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Munkaviszonyba állt fogyatékkal élők, megváltozott munkaképességűek számának növekedése
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Humán erőforrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Társadalmi együttműködések révén

Az intézkedés címe	Ellátásra való jogosultság fenntartása	
Az intézkedés pontos célcsoportja	Meváltozott munkaképességű személyek	
Az intézkedés-sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0 tájékoztatás
	Célérték	Tájékoztatások megszervezése, megtartott tájékoztatások
Célérték elérésének dátuma	Folyamatos	
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Nem releváns	
Az intézkedés tartalma	Figyelem felhívás, tájékoztatás a felülvizsgálat időben való kezdeményezésére: egészségkárosodás megállapítására vonatkozó felülvizsgálati kérelmek késedelmes benyújtása miatt ne szűnjenek meg ellátások	
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Érintettek tájékoztatása, felülvizsgálati kérelmek benyújtása	
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások	Humán erőforrás	
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Társadalmi együttműködés révén	

Az intézkedés címe	Akadálymentesítettség javítása a városházán és a közterületeken	
Az intézkedés pontos célcsoportja	Fogyatékkal élők	
Az intézkedés-elérni kívánt cél	Kiinduló érték	Részben akadálymentesített városháza
	Célérték	Városháza komplex akadálymentesítése, közterületek akadálymentesítése
Célérték elérésének dátuma	2013. július 1.	
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Berettyóújfalú Város Önkormányzatának 2011-2014. évi gazdasági programja	
Az intézkedés tartalma	Városháza, közterületek, akadálymentesítettségének felmérése, javítása	
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Akadálymentesített járdaszegélyek száma, Városháza akadálymentesítettség	
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások	Pályázati források	
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Társadalmi együttműködés révén	

Az intézkedés címe		Fogyatékkal élők helyzetének, értékeinek megismerése
Az intézkedés pontos célcsoportja		Fogyatékkal élők
Az intézkedés-sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	Nem releváns
	Célérték	Közösen szervezett rendezvények, programok
Célérték elérésének dátuma		2015. július 1.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Nem releváns
Az intézkedés tartalma		Közös szabadidős , kulturális események szervezése a fogyatékkal élők szervezeteivel helyzetük, értékeik megismerése a helyi lakosság és foglalkoztatók érzékenyítése érdekében
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Beszámoló, fotó dokumentáció
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Humán erőforrás, pályázati források
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Társadalmi együttműködés révén

3. Összegző táblázat - Intézkedési Terv

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés és következtetésekben feltárt esélyegyenlőségi problémák megnevezése	Az intézkedés eléréni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
1. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1./1	Közfoglalkoztatás kiszélesítése	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont		Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont
1./2	Felnőttek felzárkóztató képzése, szakmaszerzése	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont			Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont
1./3	Ellátásmegőrző munkavégzési lehetőségek	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont			Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont

	eltöltés	terv 1. pont	terv 1. pont	terv 2. pont	terv 2. pont			terv 2. pont	terv 2. pont	terv 2. pont
2./6	150 rászoruló gyermek nyári étkeztetése évente	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont			Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont
III. A nők esélyegyenlősége										
3./1	Nemekre érzékeny adatgyűjtés	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont			Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont
3./2	Kisgyermekes anyák rugalmas munkaidő beosztása	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont			Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont
3./3	Éljünk okosan és egészségesen!	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont			Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont
3./4	Nők áldozattá válásának megelőzése	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont			Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
4./1	Saját jogú nyugdíjhoz jutás támogatása	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont			Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont

4./2	Civil szerveződések segítése az időskorúak igényeinek megfelelően	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont
4./3	Időskorúakra érzékeny adatgyűjtés	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont
4./4	Egészségben megöregedni	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont
4./5	Idősek klubja könnyebb elérési lehetőségének megteremtése	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
5./1	Adatgyűjtés a fogyatékkal élők, megváltozott munkaképességűek vonatkozásában	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont
5./2	Fogyatékkal élők, megváltozott munkaképességűek foglalkoztatási esélyeinek javítása	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont

5./3	Ellátásra való jogosultság fenntartása	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont
5./4	Akadálymentesítés javítása a városházán és a közterületeken	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont
5./5	Fogyatékkal élők helyzetének, értékeinek megismerése	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 1. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont	Intézkedési terv 2. pont

4. Megvalósítás

Berettyóújfalu Város Önkormányzata a Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadását megelőzően a konzultáció és véleményformálás lehetőségét minden, a megvalósításba bevont szakmai és társadalmi partner számára biztosítja.

Annak érdekében, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósítása hatékony, a tervezett intézkedések hosszú távú érvényesülése, fenntartható fejlődése biztosított legyen, Berettyóújfalu Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Fórumot állít fel és működtet.

A Helyi Esélyegyenlőségi Fórum tagjai:

- települési önkormányzat képviselői
- önkormányzati intézmények, szolgáltatók képviselői
- nem önkormányzati intézmények képviselői
- civil partnerek képviselői
- egyházi delegáltak
- oktatási, nevelési intézmények képviselői.

A Helyi Esélyegyenlőségi Fórum feladatai:

- A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulásának nyomon követése, dokumentálása;
- a kitűzött célok megvalósulásának vizsgálata, a szükséges beavatkozások meghatározása, beépítése az Intézkedési tervbe;
- a Helyi Esélyegyenlőségi Program kétévenkénti felülvizsgálata;
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása;
- a Helyi Esélyegyenlőségi Program és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, társadalmi konzultációra bocsátása.

Az Intézkedési tervben megjelenített intézkedések részletes tartalmi kidolgozása, a megvalósítandó tevékenységek tervezése az adott szakterület és intézménycsoport képviselőinek aktív részvételével, az e célból létrehozott **tematikus munkacsoportokon belül** valósul meg.

5. A program nyilvánossága

A Helyi Esélyegyenlőségi Program számára minél szélesebb nyilvánosság biztosítása szükséges. Az esélyegyenlőségi intézkedések hatékony megvalósulása, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakításának érdekében Berettyóújfalu Város Önkormányzata a Programot a közléstesi, az egyes intézkedések várható és elért eredményeiről a lakosságot tájékoztatja, illetve évente fórumot szervez.

Felelős: Helyi Esélyegyenlőségi Fórum vezetője

Határidő: minden év október 31.

6. Kötelezettségek és felelősségi körök

Berettyóújfalu település Helyi Esélyegyenlőségi Programjának **végrehajtásáért** a települési önkormányzat részéről **Muraközi István** polgármester felel.

A polgármester feladata és felelőssége:

- annak biztosítása, hogy a település minden lakója, de főként az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program, illetve, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és a településen működő intézmények, szolgáltatók dolgozói ismerjék és kövessék a benne foglaltakat;
- annak biztosítása, hogy az önkormányzat, illetve az egyes intézmények vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget az intézkedések végrehajtásához;
- az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben a szükséges lépéseket megtétele, a jogsértés következményeinek elhárítása céljából a szükséges intézkedések megtétele.

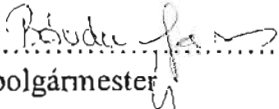
Berettyóújfalu település Helyi Esélyegyenlőségi Programja megvalósításának *koordinációjáért* a települési önkormányzat részéről Bónác János Helyi Esélyegyenlőségi Fórum vezetője felel.

Helyi Esélyegyenlőségi Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

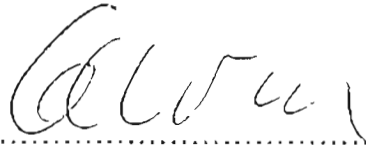
- az intézkedési tervben érintett felek tevékenységének összehangolása, koordinálása;
- az intézkedések végrehajtásának nyomonkövetése;
- a Helyi Esélyegyenlőségi Fórum munkájának koordinálása.

7. Elfogadás módja és dátuma

Berettyóújfalu település Helyi Esélyegyenlőségi Programját a szakmai és társadalmi megvitatását követően az önkormányzat képviselőtestülete megvitatta, és 153/2013. (VI.26.) határozatával elfogadta.

.....
polgármester

.....
jegyző

KIVONAT

Berettyóújfalu Város Önkormányzata Képviselő-testülete
2013. június 26-án megtartott ülése jegyzőkönyvéből

153/2013. (VI. 26.) önkormányzati határozat:

Berettyóújfalu Város Önkormányzata Képviselő-testülete Berettyóújfalu város 2013-2018. évekre vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programját és annak mellékleteit elfogadja.

Határidő: 2013. június 26.

Felelős: Muraközi István polgármester

A kiadmány hiteles.

Berettyóújfalu, 2013. július 15.

Bónác János
alpolgármester

Dr. Ökrös Zoltán
jegyző